

The background of the book cover is a photograph of two modern armchairs. The chairs have a light-colored wooden frame and a backrest made of a woven, light-brown material. They are positioned on a light-colored, patterned rug. In the background, there are tall, green, grass-like plants. The overall aesthetic is clean and modern.

Mutil polit horiek

DELPHINE DE VIGAN

BOOKTEGI

Guztion liburuak, guztiontzat

booktegi.eus

DELPHINE DE VIGAN

Mutil polit horiek

itzulpena:

Fito Rodriguez

Sarrera: Delphine de Vigan idazlea eta haren testuen garrantziaz

Delphine de Vigan (Boulogne-Billancourt, 1966) gaur egungo frantses literaturaren izen handienetakorikoa da. Haren testu gehienek kutsu autobiografikoa dute eta giza ahuleziak, familia-harremanak, bizi izatearen zailtasunak eta bizimodu modernoaren erronkak aztertzen dituzte.

Lehen eleberria, "Jours sans faim" (Goserik gabeko egunak, 2001), Lou Delvig goitizenarekin sinatu zuen, eta nerabezaroan bizi izan zuen anorexiaren esperientziatik abiatuta idatzia da.

"No et moi"en (2007) eleberrian aniztasun funtzionala eta etxerik gabeko gazte baten arteko adiskidetasunaren bitartez gizarte bazterketa erakusten du.

Horiez gain, "Les grâtes" (2019) zein "Les loyautés"en (2018) eleberriek giza harremanen tentsioak eta emozioak aztertzen dituzte, beti ere tonu zorrotz eta samurrarekin iradokitzaile izan nahian. Zorionez, Aiora Jakari esker, "Esker onak"en (2025) euskaraz irakurtzerik badago jada.

Zergatik ekarri euskarara Delphine de Viganen testuak, ordea?

Haren literaturak hartu ohi dituen gai unibertsal eta sakonak direla medio, De Viganek aztertzen ditu norberaren identitatearen krisia, familia arazoak, giza hauskortasuna, sufrimendua edota adiskidetasuna, alegia, mundu osoan zehar auzi biziak direnak.

Bestalde, De Viganen idatzitakoa literatura garaikide frantsesaren adierazgarri dugu. Delphine De Viganen lanak frantses literaturaren egungo bilakaera eta estilo berriak erakusten ditu. Euskaraz irakurtzeak irakurleei panorama literario zabala eskain diezaieke, eta haren hizketaren bidez pentsamendu eta narrazio estilo berriak aurkeztu.

Horrez gain, emakume idazle garrantzitsua ere bada. Bere ahots berezia du emakumeen esperientziak kontatzeko, eta emakumeek jasaten dituzten arazo psikologiko, sozial eta emozionalak bistaratzen ditu. Honek emakumezkoen ikuspegitik aberastuko luke euskarazko literatura.

Illo horretatik, irakurle berriak erakartzeko aukera egon badago, De Viganen publiko zabalera iritsi baita gazte zein helduen artean. Bere estilo erakargarriak eta istorio indartsuek gazte irakurleak euskal literaturara erakartzeko balio lezake, berrikuntza ekarriz eta euskaraz irakurtzea sustatuz.

Dagoeneko Delphine itzulia izan da beste hizkuntzetara eta, beraz, haren idazlanak hainbat hizkuntzatan irakur daitezke gaur egun. Gainera, sari garrantzitsuak jaso ditu, hala nola Frantziako Premio des Libraires edo Prix Renaudot delakoak, ondorioz haren kalitate literarioa ez dauka zalantza izpirik ere, aitzitik, berme handia da kalitateari dagokionez eta euskarazko literatura aberasteko modu bat izango litzateke berarengana euskaraz iristea.

Horrenbestez, Delphine de Viganen "Les Jolis garçons" (2005) lana euskarara ekartzea gomendagarria izango litzateke hainbat arrazoiengatik. Liburuak Emma izeneko emakume protagonista baten hiru harreman sentimental kontatzen ditu; hiru gizon ezberdinen bidez maitasunaren, ilusioaren, bakardadearen eta nortasunaren auziak aztertzen dira. Maitearen irudia baino gehiago norberak bere buruari eta besteei buruz egiten dizkien eraikuntzak dira ardatz nagusia: maitasuna errealitatea den ala fikzioz hornituta dagoen galderaren inguruan hausnartzen du. Bertan, De Viganen lehen lanetako bat izan arren, bere prosa delikatu eta malenkolia beteko tonu pertsonalarengana helduko gara. Narrazioan, emakume baten ahotik, emakumeei maiz atxikitako rol, desirak eta arazo existentzialak azaleratzen dira. Horretaz gain, psikologikoki freskotasunez erakusten ditu harreman modernoak akats eta hutsuneak, ironia eta giro urratzailearekin tartekatuz betiere.

De Viganek askotan landu duen bezala, emakumearen barrutik kontatzen da istorioa emozio eta bizipen intimoak lehen lerrora ekarriz. "Les Jolis garçons" euskarara ekartzeak, bada, euskal literaturaren ikuspegia aberasten duelakoan nago, harreman pertsonalei eta autoezagutzari buruzko hausnarketak unibertsalizatu eta gaurkotu egingo dituzkeelako –eta, aldi berean, horren bidez, Delphine de Viganen bertute narratibo berezia gure hizkuntzara baitator.

Fito Rodriguez

Mutil polit horiek

"Ez dut uste nire haurtzaroa triste izan denik,
etengabe neskez maitemindu nau, besterik ez".

Robert Mac Liam Wilson

MARK STEVENSON

Mark ez zen burusoila. Edo ez erabat behintzat. Markek burukoa mozten zuen bizarrari egin ohi den modu berean eta, zalantzarik gabe, bere adinerako garbizalekeria aurreratuegia ezkutatzeko. Markek bizarra moztua eta leun zuen. Mark ederra zen. Ezagutu ditudan beste gizon batzuek ez bezala.

Markek ez zuen inolako usainik ematen, ez zuen eztulik egiten, Markek ez zuen ematen inoiz azkurarik izan zuenik ez eta bazka neurrigaberen batek gogaiturik utzi zuenik ere.

Markek ez zuen aharrausika egiten, inguruan gorabeherak egon arren. Joan-etorri ugarik eta lorik gabeko gauek ez zuten berarengan ezer txarrik eragiten eta ez zituen begiak igurtztzen. Markek ez zuen bere burua zikintzen, ez zen komunera joaten nire aurrean behintzat.

Mark bazekien zuzen portatzen.

Dakidanez, Mark ez zen inoiz gaixo egon. Markek ez zeukan larrua zimurtua, ezta hazpegiak erorita ere, ez zeraman alkandora gastaturik, ezta janzkera zikindurik ere, Markek egunero jantzen zuen behar bezala, hainbat aldiz alda zezakeen jantzia egun berean. Ezagutu dut Mark trajez jantzita, galtza bakeroetan, smoking-arekin, bainu-jantziarekin. Mark beti prest zegoen, epidermis leuna eta begirada distiratsua. Markek ihes egiten zien kontingentziei eta egoera menderaezinei, eta bazekien distantziei eusten, Mark aldaezina zen.

Ez, Markek ez zidan inoiz kaixo edo agur esan. Han egon zen, eta gero desagertu egin zen. Markek ez zidan inoiz eskerrak eman.

Iazko irailaren 15ean ikusi nuen lehen aldiz Mark. Maiatzaren 28an ikusteari utzi nion. Hilabete horietan, Mark nire bizitzaren erdigunea izan zen. Edo hobeto esanda: Mark nire bizitza osoa izan zen, nire bizitza espiral bakar eta jator horrek xurgatua. Behaketaren hutsalkeriak ez dio baliorik kentzen gure elkartzearen izaera bereziari. Konexio bati buruz hitz egin nahi nuke, baina badakit hitza ez dela egokia. Beste hitz bat bilatu nahi dut, aurrerapena, alaitasuna eta galera aldi berean adierazteko. Ez

dago halakorik. Mark aparteko izakia da, kategoria guztietatik kanpo; hitz egiten duen unetik, Mark erretiratu egiten da, ihes egiten du. Izan ere, "Marc" idatzi beharko nuke — ez "Mark" —, baina horrela da Mark nirea. Ni naiz gaur berari buruz hitz egin dezakeen bakarra, eta ezagutu zuten pertsona guztiengandik nik ezagutu nuen ondoen.

Markek nirea izaten jarraituko du. Nire oroimenean. Hilabete haietako oroitzapen lausotuan, gurea izan zen elkartze haren aurrerapenean desegina.

Egun goibela zen, udazkena baino lehentxeago. Isabellek bederatziak aldera deitu zidan erosketak egiteko eskatuz, gaixorik zegoelako. Lana galdu berria nuen, eta salgai dagoen etxebizitzaren korridorea bezain hutsik neukan bizitza. Atea erdi irekita zegoen iritsi nintzenean. Isabelle felpazko txabusina batean bildurik aurkitu nuen, sofan etzanda, burko bat lepo azpian zuela. Telebista piztuta zegoen. Poltsak egongelako mahaian utzi nituen.

Mark han zegoen, besaulki batean eserita. Irribarrez. Isabelle jauzi batez zutitu eta sukaldera joan zen korrika. Bere burua aurkezteari utzi gabe, plastikozko poltsak hartu eta jarraitzeko eskatu zidan.

Buelta eman eta Marki begiratu nion segundo batez. Ez dut uste irribarre egin nuenik. Isabelle aulki batean eseri zen erosketak gordetzen nituen bitartean.

Egongelako hotsik ere ez zen apenas entzuten. Bere gripeaz hitz egiten hasi zen, bere lanaz, gau batean joan eta itzuli ez zen Rafaelez. Goizera arte egon zen haren zain, ohean etzanda, begiak zabal-zabalik. Aste batzuk geroago, norbait bidali zuen bere gauzen bila.

Bi urte geroago, Isabellek gaixotasun hura eta danbatekoa baino ez zituen gogoratzen, oraindik oinazetzen zuen soinu hura. Hozkailua eta armairuak itxi eta ondoan eseri nintzaion. Txabusina bezain hauskorra zirudien, eta besarkatzeko gogoia eman zidan.

Egongelara itzuli ginenean, Mark ez zegoen jada. Isabelle sofan eseri zen berriro, zangoen gainean manta bat zuela eta besoak bular azpian gurutzatuta. Iritsi nintzenean baino zurbilago zirudien. Esan nion: "Atsedean hartzen utziko zaitut". Telebista itzaltzeko keinua egin zidan. Ez dut uste Isabellek erosketak eskertu zizkidanik. Aspaldi utzi zion usadioz kezkatzeari. Ezin nion errua bota. Badakit batzuetan nostalgiak uzkuertzen zintuela. Jakin gabe, Isabellek Mark ekarri zidan, eta horrekin nahikoa zen.

Ez nintzen saiatu berriro ikusten. Mark nirekin geratu zen, begininian sartzen den argi bortitz gisa. Mark puntu argitsu hori zen, begian txertatutako txinparta liluragarria; Mark, bere erara, nirekin lotuta zegoen; Markek hitzik esan gabe jarraitu zidan eta nigana etorri zen, Mark nagusitu egin zitzaidan, begien bistakoa balitz bezala esan zezakeen, baina irudiaren higadurak, zalantzarik gabe, nire hitzen ustezko fede gaiztoaz ohartaraziko lioke edonori. Halere, Mark nigana etorri da berriro ere, ziur nago.

Arratsalde batean, bostetan. Behin baino gehiagotan eskatu didazu eszena hau kontatzeko, baina beti iruditzen zait zerbait falta dela, amini bat ihes egiten zaidala, edozein iruzkin egiteko ahalegina uko egiten duena.

Irailaren 18an, Isabellengana joan eta hiru egunera, nire etxean zegoen Mark. Mark han zen, alkandora beltza soinean. Apur bat lotsatuta, topaketaren misterioei eta atxikimenduari buruzko bakarriketari ekin zion. Nire hitzekin itzultzen dut, Markek beti nahiago izan baitzuen irudien ahalmen gogorazlea hiztegiaren zehaztasuna baino. Geroago konturatu nintzen Markek alkandora ilunak janzten zituen- beltzak, marroiak, moreak-, eta bakanago kamisetak, eta gai zela ideia sinple bati buruz minutu batzuetan hitz egiteko. Mark gauza bera errepikatzeko gai zen, modu desberdinetan. Markek erretorikaren artea menperatzen zuenik ezagutzen zuen beste inork ez bezala, eta bere diskurtsoaren itxurazko monotoniaaren azpian figura erretoriko burutsuak ezkutatzen ziren sarritan. Markek ez zion beldurrik ez erredundantziari, ez barregarrikeriari. Adibidez (nahiago dut adibideekin inizatiba hartu, etengabe eskatzen baitidazu nire puntua argitzeko, eta horrek ez nau harritzen, ez baituzu Mark ezagutzen), esan zezakeen:

- Ni maitatzen dakidan emakumeak nire zain egon behar du gau eta egun, inoiz galdetu gabe, exijitu gabe, negarrik egin gabe, lurra euriaren zain nola.

Eta minutu batzuk geroago:

- Lurra euriaren zain dagoen moduan, ni maitatzen dakien emakumeak nire zain egoten jakin behar du, maitasuna pazientziaz, malkorik gabe eta exigentziarik gabe bizitzen badakielako.

Zergatik egiten duzu barre? Marken hitzak erreproduzitzen ditut merezi duten zehaztasun guztiarekin. Ez dut nahi hitz horiei buruz trufa egitea. Marken eta bion arteko lotura berehala sortu zen, oharkabea, eta erakarpen fisiko nabarmen eta ukaezinetik haratago, lotura hori beste konplizitate batez elikatu zen.

Irailaren 18an, ostegunean, Markek bakarriketa amaigabe horietako bati ekin zion eta laster ulertu nuen horiek bere komunikabide bakarra zirela. Hantxe zegoen eserita, nire aurrean, eta ikusi ahal izan nuen zein zaila egiten zitzaion niri begiratzea. Jantzita, eskuak beso-euskarrietan jarrita, irribarre-zantzu hori zuen ezpainen ertzetan, eta, gogoratzen dudanean- baita gaur ere, eta gertatutakoa gorabehera-, sabelako zuloa hor jarraitzen du. Han geratu nintzen, ez harengandik hurbil, ez urrun (ezin dut esan gure arteko distantzia zehatza), isilik. Haren keinuei eta ahoari erreparatu nizkien. Ez nuen galderarik egin. Tartetxo bat behar izan nuen Markekin hitz egiteko, baina mintzatuko naiz horretaz. Eskua luzatzea nahi nuen, bere ahurra, bere azala ukitu. Segundo batzuk aski izango ziren gorputza hezur-haragizko bere egoera naturalera itzultzeko. Badakit zertaz ari naizen, ez dut

marrazkirik egingo. Segundo batzuk aski izango ziren, baina ez nintzen mugitu, begirada pasibo harekin geldirik, ahoa zabalik. Marki ez zitzaion axola. Harridurari egotzi bide zion nire isiltasuna, eta horrek argi erakusten du haren buru-zorroztasuna, ezin sinets baitzezakeela ezer esango nionik.

Nerabe nintzela, betaurreko bifokalak erabiltzen nituen eta ortodontzia ere, nire lehengusuek zentral nuklearra deitzen zioten horri. Amak ilea labur mozten zidan higieneagatik, eta, lagunek egunero kolore desberdinetako galtzerdiak erabiltzen zituzten bitartean niri orkatiletaraino iristen zitzaidan, brusa gris bat erabiltzen nuen nik, udan zein neguan. Asko kostatu zitzaidan ulertzea ahatetxo itsusiena ere beltxarga bihur zitekeela urre koloreko ilea hazi eta lentillak erabiliz gero. Hala ere, oraindik ere harritzen nau gizon batek nigan interesa izateak.

Ez dut ideiarik zer gizon motaz axola dudan, esan nizun bezala. Gizonak gustatu zaizkit nitaz ohartzen hasi zirenetik. Esan dezaket gizon garaiak, baxuak, txikiak, haragitsuak, iletsuak, argalak, onak eta gaiztoak gustatu zaizkidala. Halere, bigarren aldiz ikusi nuenean, nire egogelaren erdian, Konturatu nintzen Mark nire estiloko gizona zela. Eta ez zuen zerikusirik garaia, ondo jantzia eta azal ilun samarra izatearekin (ikusi ahal izan nuenez). Mark ez zetorren bat nire aurreko gustuekin. Markek ez zuen nire inolako irizpiderik betetzen, Markek ez zuen kalean aurkitzen nituen gizonen antzik. Markek argi berezi bat hartzen zuela zirudien, berarena bakarrik zena. Mark han zegoen eta erakarpen bat eragiten zuen nigana, argi esanda, sexualtzat jotzen dudana.

Mark ez zen luzaroan geratu. Bilkura hori serie luze bateko lehena izan zen, beti ordu berean eta denboran mugatua. Markek beste betebeharrak batzuk zituen, laster jakingo nuen bezala. Kontua ez da Markek ezer ezkutatu zidala, baina gauzak esateko modu propioa zuen, beti beste pertsona batekin hitz egiteko itxura eginez, jasaten genituen interferentzia ugariak axola behar ez balidate bezala. Hona iritsi nintzenean, ez nizun ezer ezkutatu Marken eta bion arteko harreman berezi xamarrari buruz. Marken egoerarik ezagutu nuenean ez nizun ezer ezkutatu, ez zain egon beharra, ez izandako isolamendurik, haserretuta Mark jo nuen unera arte. Marki jo nion berarentzat ezer ez nintzela pentsatu nuen egunean, hau da, ikusle babesgabe bat besterik ez nintzelakoan, dena entzuteko prest, baina trukean inoiz ezer jaso behar izan gabe. Ez dut zure barkamenik ez errukirik espero. Uler dezazun nahi dut. Berau galtzeko beldur nintzen. Orain badakit oker nengoela.

Markek maite ninduen. Bere erara, jakina, ni izan nintekeen bezain leiala izan zitzaidan. Gero negar egin nuen. Ordu batzuetan egin nuen negar erakunde espezializatu honetara ekarri nindutenetik, nire aurrean eseri zinenen. Espediente bat ireki zenuen nire izenarekin letra larriz idatzita, eta ospitaleak nire aurrean emandako txosten mekanografiatu bat irakurri zenuen. Markengan pentsatu nuen, nire eskuak haren aurpegiaren gainean, aurkitu beharko nituzkeen hitz horietan pentsatu nuen, esan ezin

bezain onartezina izan zitekeena, nire behatz zalantzatien azpian Marken ezpain lasaiek eragiten zidana nola adierazi. Izan ere, gure gelako intimitatean gozotasunean, nahasmena eta azalezina sentitu nituen.

Topaketa ulertezina bizi izan genuen, maitasun urratua, zatikatua, maitasun berdingabea: ukiezina. Baina, zure aurrean eserita, berehala jakin nuen ez genuela aukerarik. Marken istorioa etorri zitzaidan bezala kontatzen saiatzen naiz, eta haren ordutegi eta ohiturei leial izanik. Baina zure idazmahaiaren aurrean esertzen naizenean, istorio xumeenek neketsuak dirudite, gertaerak lausotu egiten dira, ilundu egiten dira, eta esanahiak ihes egiten du azkenean. Marki buruz ari natzaizu, egin behar dudalako; jokoaren arauen parte da. Ez dizut inolako ezer berezirik ematen, eta, denborarekin, nolabaiteko maitasuna sentitzen dut zurekiko, baina onartu behar dut ez dudala jasaten zure harridura hori, zure mesfidantza ez esateagatik, Marki buruz hitz egiten dizudanean. Askotan, honela abiatzen hasten dituzu zure esaldiak:

"Ez duzu uste...?" edo "Hain ziur zaude...", hankapean jartzen nauten hainbeste tranpa ia disimulatu gabe. Emma deitzen didazu, eta saiatzen zara gure artean ezartzen ulermen adeitsu bat baina nik aurre egin nahiko nioke.

Aste batzuk daramatzazu gertaeren nire bertsioari uko egin diezaiodan saiatzen. Badakit nola gertatu ziren gauzak, eta bakarra naiz horren fede emateko.

Ez didate telebista ikusten uzten, ezta aldizkariak irakurtzen ere.

Liburuak, bai, baina ez edozein liburu. Nire anaia Martinek ospitalera deitu du titulu hau edo hura baimendutako kategorian sartzen ote den galdetzeko. Azkar ikasi nituen hautaketa-irizpideak. Debekatuta daude: eleberri erromantikoak, maitagarrien ipuinak, pertsonaia ospetsuen biografiak eta, oro har, sentimendu erromantikoak barne hartzen dituen edozein istorio. Atzean geratu ziren enperatrizak, jaunaren edertasunak eta bizikleta urdinak. Aski da esatea ez zela ezer gertatu.

Martin ia egunero etortzen zait ikustera, kanpoko haizeak ilea korapilatzen diola. Martinek lagunei buruz hitz egiten dit, katuaren berri ematen dit, duela gutxi pertsona normala nintzela gogorarazten dit, barre algaraka aritzeko gai, erosketak egiteko eta gau osoan dantzatzeko ere, hogeita sei urteko neska bat, jendea eta gona loredunak maite zituen. Umetan ere, Martin zen nire kontsolamendua. Martinek bazekien zer etorriko zen gero, eta gu hemen egongo ginela. Bata bestearen ondoan.

Jakin nahiko zenuke zein eskolara joaten ginen, asteazkenetan zer egiten genuen, familian elkarrekin afaltzen genuenean telebistatik ba ote genuen. Maiteminduta ote nengoen jakin nahiko zenuke, lagunik ba ote nuen, amatxorekin eta aitatxorekin jolasten ote nintzen, printzesaz edo maitagarritz janzten ote nintzen. Gustatuko litzaizuke nire haurtzaroan ohea zulatu zuen pitzadura bilatzea.

Hutsetik harantzago bilatu nahiko zenuke. Jolasen berri eman nahi nizuke, txorakeriei buruz, nire maisuak aipatu. Gela bat, hormetako posterrak eta eskolarako bidea deskribatzea gustatuko litzaidake. Aldiz, nire hortz-aparatuei buruz hitz egin nizun, gogoan dudalako, atzo balitz bezala, burdinaren sentrazioa ahoan. Belaunak karrakatuta nituela esan nizun, odol lehorren leuntasuna gogoratzen dudalako behatzaren azpian. Esan nizun gauero jaisten ginela auzoaren etxera eskola ostean "Munduak hondoratuta" filmak ikustera. Haurtzaroko irudi gutxi geratu zaizkit. Karikatura horretakoak dira burura datozkidan bakarrak. "Spartacus" gogoratzen dut: haren kapa beixa, bere botak, galtza zuriak eta guzti. Zeukan ile beltza, gihar mardulak eta azal iluna. Uraren, lur idorraren eta lurpeko kobazuloen kolorea gogoratzen dut.

Nire gurasoei gustatzen zaie nintzen neska bakartia eta kontenplatiboari buruz hitz egitea. Eskolan zein ondo ibiltzen nintzen, zein ondo portatzen nintzen etxean, liburuekiko nuen maitasunaz eta nire soineko bikainez hitz egitea gustatzen zaie. Nire insomnio gauak eskola bezperan. Eskolako txostenak, neguko eztarriko minak eta ikasturte amaierako ikuskizunak gogoratzen dituzte. Lozèreko oporrak, Gabonak familian eta Pataugaserako txangoak gogoratzen dituzte. Ez dute ezer esaten hildako neskari buruz. Hildako neskatoaren argazkiak giltzapean gorde zituzten. Azaroko gau batean, barnetegiko zuzendariak deitu zuen. Zalgurdira igo eta, leihatilatik, faroen argi horiari jarraitu nion urruntzen zen bitartean. Gero, gauzak kaxetan gorde, ohe urdinetik maindireak kendu, gela itxi eta Nathalie ez zela itzuliko esan zuten. Martini begira geratu nintzen, bere eskutxoak mahai gainean jarrita, bere ile zalapartatsua, bere ezpain dardartiak.

Orduan iruditu zitzaidan ez zuela anaiatxo hau baino gauza preziatuagorik, ez eta hauskorragorik ere. Ezer biziagorik ez. Orduan iruditu zitzaidan belo beltz bat erori zela gure gainera, lotsazko eta debekuzko mantelina bat. Ez zekiten. Ze astuna den isiltasunak, eta nola usteltzen dituen familiak, poliki-poliki. Elkarrekin lan egiten dugu, garatu ahala ihes egiten didan istorio batetik abiatuta. Elkarrekin lan egiten dugu etxera itzul nadin. Martinek esan zidan. Dena erre zela. Marmolezko mahai txikia baino ez zela geratzen. Eta dena bota behar izan zuela, ehun litroko zabor-poltsetan, nire benetako existentziaren aztarnez betetako poltsetan. Ez asko, egia esan. Liburuak, egunkariak, egongelako alfonbra akrilikoa, edo, hobeto esanda, haietaz guztiaz geratzen zena, eta gero gutunak, zalantzarik gabe, baina benetan ez zaizkit gutunak axola, Markek ez zidalako inoiz idatzi. Martinek garbitu zuen. Ez dut sutea gogoratzen. Baina usaina atzetik daukat. Usainak hor dirau, gau eta egun, garratza nire eztarrian.

Eztiki azaltzen didazu nire aurreko bizitza berreskuratu behar dudala. Zure ustez, errealtatea ulertzeko ezintasun sakona dut. Errealtatearen eta fantasiaren artean, badirudi muga ukigarri bat dagoela, ihes

egiten didana eta zuk kontrolatzen duzuna. Zure aurrean esertzen naizenean, arrotza zaidan egia bat ikusten dut zure begietan. Hornei begiratzen diet, haien kolore triste eta zikinari, nire inguruan irtenbide ezkutu bat bilatzen dut, gauzen errealitatetik behingoz ihes egin ahal izateko. Ezagutu nuenean, Mark emaztea uzteko zorian zegoen. Markek ez zidan ezer ezkutatu. Ezkontza-eraztuna zeraman eta, elkarrekin egon ginen hilabete gutxietan, ez zuen inoiz kendu. Mark ez zen inoiz saiatu ezer ezkutatzeko. Alderantziz, horretaz hitz egin behar genuela uste dut. Behin eta berriz itzultzen zen bere ezkontza-bizitzako gertaera ezberdinetara, behin eta berriz errepetatu eta errepikatu beharko balitu bezala, aurrera jarraitzeko.

Nola ezagutu zuen Betty Chicagotik hurbil zegoen gasolindegia hartan, nola harritu zen bera haren autora igo zenean, bere hanka ikaragarriak satenezko galtzerdien azpian, zilar koloreko nezeserra belauenen gainean, ile argi eta bakana, lehen gaua motel mortu batean. Markek ez zuen ezer ezkutatu. Etxera eraman zuen, nondik zetorren eta nola amaitu zuen jakin gabe, neguko arratsalde batean, kopilotuaren eserlekuan eserita. Betty ez da inoiz joan. Hilabete batzuk geroago ezkondu zen, lepoaren leuntasunagatik eta mototsetik ihes egiten zioten kizkur horailengatik. Berarekin ezkondu zen ezagutu zuen emakumerik ederrena zelako. Erromantzeak ez zuen iraun. Mark laster konturatu zen Betty Alexekin, bere lagunik onenarekin, oheratzen zela. Hasieran, ulertzen saiatu zen, eta gero barkatzeko prest agertu zen. Etxez aldatu ziren, Bettyk Alex ikusteari utzi zion, baina, berak zioenez, Marken harrotasuna eta arima zaurituta zeuden. Mark Betty uztera zihoan. Erabakia hartua zuen. Denbora behar izan zuen beste maitasun batean proiektatu ahal izateko. Prest zegoen horretarako, bestea han baitzegoen. Eta irribarrez, bestearen ahotsaren soinua adituz.

Orain zu irribarrez ari zara. Bai. Barrez ikusi zaitut. Nor zara zu istorio honen interesa epaitzeko, haren kaskarkeria adierazteko, besteen sentimenduei jaramonik ez egiteko?

Egoera estereotipatua iruditzen zaizu. Baliteke harremanak konplexuagoak eta anibalenteagoak izatea, zure arreta merezi izateko. Baina bizitza horrelakoa da, hori bezain mingarria eta sinplea. Markek ez ninduen engainatu. Badakit, atzera begira, zintzoa nintzela. Ez zidan gezurrik esan. Uste zuen indarra izango zuela. Zure ustez, benetako galdera ez da ea, lehen aldiz ikusi nuenean, Mark emaztea uzteko prest zegoen ala ez. Beste alderdi batzuk zalantzan jartzera gonbidatzen nauzu. Bestela, ez duzu gure arteko uzteko harreman honi erlazio sana deitu nahi. Akatsaren bila zabiltza. Boligrafoa biratzeko moduan ikusten duzunean, pentsatzen duzunean kopetan sortzen zaizkizun zimurrez, zer egin?. Nire zalantzak argitzen dituzu eta nire kontraesanak aurkitzen gozatzen duzu. Batzuetan galdetzen diot neure buruari zenbat gorputzik lastandu dituzten zure eskuek. Barkatu. Haragiaz eta zorabioaz ezer ez dakien norbait dirudizu.

Sarritan galdetu diot neure buruari ea posible ote zen gizon bati desioa adieraztea. Jokoaren arauen parte izan zitekeen. Esan al diezaiokegu gizon bati (Markek esango luke: itzulingururik gabe): Atsegin zaitut? Edo gizonak konortea berreskuratu arte itxaron behar al da, inoiz haren bila irten gabe? Markekin, ez zen galdera hori sortzen. Markekin ezinezkoa zen bere bila irten. Ikuslea nintzen, sorgindua, liluratua; berea nintzen, nirea izan nintekeela uste izan baino askoz lehenago. Gizonen begietan atomo ikusezinak daude, azala kolpatzen edo laztantzen dutenak. Eta haien keinuen geldotasunean, gorputzaren egonezina. Badakit Markek lehen alditik desiratu ninduela. Hitzek ezin zuten ezer egin. Hitzak zirela medio, atzeratu egin zuen gure eskuek topo egingo zuten unea. Mark prest egon arte itxaron nuen. Bera zelako.

Askotan esaten didazu lehen egunetara itzultzeko. Zuhurtziagabekeria aipatzea gustatuko litzaizuke, Marki dena eskaini nionean gogoratu ezin duzun une hori: baldintzarik gabea. Badakit zerk kezkatzen zaituen. Kontua ez da emakume batek gizon bat etxean har dezakeela, ezerezetik irten den gizon bat eta hartaz ezer ez dakiena. Ez zaitu harritzen, ezta ere, emakume honek gizon hori zenbait egunez etxean hartu izanak, hitzik esan gabe. Ez. Jakin nahi duzu nola hitz egin nuen Markekin, zeintzuk izan ziren nire lehen esaldiak. Markekin hitz egin izanak ez zaitu harritzen. Ziur aski sendotasun handiagoa nahiago izango zenuen nire isiltasunean. Hobeto egongo zinateke hain onesgarria ez den istorio batekin. Mark etorri zen lehen aldian sofán kuzkurtu nintzen, hankak tolestuta, nire oin bilutsiak eta nire azkazal margotuak, hari begira eskainiz. Mark etorri zen lehen aldian, entzun besterik ez nuen egin. Ez nahastu. Nire distantziari eutsi nion, zuhur baina ez lotsati; ez nuen kontakturik edo konplizitaterik bilatzen. Belaunak edo besoak ferekatzen bazizkidan, postura aldatzean nire izterrak ikusten uzten banizkion, ez zen nahitakoa. Nire salako aire lehertuan, haren usaina bilatzen nuen. Haren ahoa begiratzen nuen eta haren azala imajinatzen nuen. Nire eskua bere azalean.

Mark etorri zen laugarren edo bosgarren aldian esan nion: -"Pozten nau zu hemen egoteak". Halaxe esan nuen: -"Zure falta neukan". Gogoan dut nire ahots erlatsa, hain luzaro atxikia egonagatik, eta hura nahigabetzeko nuen beldurra. Asteburu osoa pijaman eman zuen, edredoiaren eta sofaren artean, Mark astelehenean noiz itzuliko zain. Ez nintzen erosketak egitera ere jaitsi. Esan nuen: -"Zure falta neukan", ahotsa dardarka. Markek ez zuen begirik kliskatu, ordea. Emozioa eta poza, aurea hartzea eta desioa ikusi nituen haren begietan. Esan behar dut, egia esateko, ohi baino gehiago makillatu nintzela, eta, proba batzuk egin ondoren, azkenean zetazko alkandora gorri bat eta tiro baxuko galtza bereziki estu batzuk jantzi nituela. Nire orratzezko takoieta igota, sukaldera edateko zerbaiten bila nindoalako itxurak egin nituen, Markek atzetik begira ziezadan. Astiro nihoan, uhinka

nabarmenkeriarik gabe, ilea bizkarra ukituz. Bi minutu geroago itzuli nintzen, eta Markek zirkinik egin gabe jarraitzen zuen.

Mark urrutira begira zegoen, utzi zion nahasmena ezkutatzeari. Zurrutatxoa edan nuen hitzik esan gabe. Begiratu nion, eta Mark zerbait xuxurlatzen ari zela iruditu zitzaidan, eta orduan besaulkian etzan zen, eskuak kokotsaren azpian elkarri lotuta, otoitz egingo balu bezala. Orduan pentsatu nuen nire bizitzak ez zuela zentzurik izango gizon hau galtzen banuen. Pentsatu nuen ezingo nuela gehiago barre egin, ez hitz egin, ez ibili, gizon honek utziko banindu. Ez ninduen inoiz harritu Mark asteburuetan ez etortzeak. Denbora behar zuen, eta Bettyk ezin zuen ezer jakin. Frogak bildu eta garaia iritsitakoan haren kontra erabiltzen zituzten emakume horietakoa zen: paper zimurtuak, kreditu-txartelen ordainagiriak, banku-laburpenak, haien eskuetan erortzen zen edozer. Behin baino gehiagotan ikusi dut hori. Eta lepotik zintzilik zeukan, takoiaren puntaren gainean igota, gorputza soineko elastikoz moldatua eta eskumuturrak urrez kargatuak. Beso meheak, mankuernak bezain gihartsuak. Bere betileak errimel-geruzen azpiko xerlo txikietan banatuta zeuden, ezpainak distiraz gainezka, eta barrearen harrokeriaz, Mark haren jabegoa balitz bezala, gainerako lurreko gizon guztiak bezain beste. Behin baino gehiagotan ikusi dut hori eta ezin izan dut inoiz onartu. Ulertzen duzu, ezta? Ez dut inoiz gorrotatu, ezta maitatu ere.

Markek batzuetan otorduak egiten zituen nire etxean. Segur aski, bere agenda estuagatik, etorri aurretik ezin izan zuelako jan. Ezin zuen inoiz iragarri zein aldartezen eta zein asmorekin iritsiko zen Mark. Isil-isilik moldatu nintzen haren eskakizun eta portaeraren ustekabeko aurreikusezintasunera. Jaten ikusten nuen Mark. Ariketa horretan, beste guztietan bezala, Mark nabarmentzen zen, murtxikatzen ari zen puska batean, ahoan janaririk geratzen zitzaiola iruditu gabe. Esan beharko nizueke Markek hitz egiten zuela jaten zuen bitartean? Eta, halere, Markek ez zuen ahoa bete hortz hitz egiten. Markek, nik erreproduzitu ezin nuen prozesu menperatu baten bidez, murtxikatu, hitz egin eta irentsi egiten zuen haren ahoan janaririk erakutsi gabe.

Beste norbaitekin hitz egiten zuela zirudienean ere, Markek hitz egiten zidan. Sarritan apalategiaren aurrean gelditzen zen edo salatik paseatzen zuen. Markek hartzen zuen nire lekua. Mark gelditua zen, bertan behera utzia, Mark zen nire gozotasuna, nire betetasuna. Mark ikono bat bezala zegoen han, Mark bere burua entregatzen ikusi eta maitatua izateko. Jakin nahiko zenuke Marki esan niona, Markekin egin nuena, Mark gabe egin nuena, xehetasunak, datak, adibideak eskatzen dizkidazu. Eskuak belaunen gainean jartzen ditut eta batzuetan Marken musika entzuten dut. Buruko mina dut. Nahiago dut zutaz hitz egin. Zure lokiko orban marroi hori, zure atorren kolorea, iratzargailuak jotzen duen ordua, zure koloniaren marka. Nahiago dut etxean egon lehen bezala, Marken zain nengoenean.

Ilunpetan. Hemen leihoek ez dute errezelik. Zure bulegoan, argia putzu zuri bat bezala zabaltzen da lurrean, eta pertsianak jaisteko eskatzen dudanean, esaten didazu ezin garela horrela bizi, iluntasunean. Argia behar duzu, diozu, argi ikusteko. Begiak estali nahi nituzke, belarriak ere bai, eta ez ezer ikusi, ez kanpoko ezer entzun. Nire baitan geratu nahi nuke, Marken oroitzapenean geratu, Mark hartu niretzat bakarrik, garrasi hau eztarrian gelditu, eta penaren penaz ito.

Zer zentzu du esateak eta errepikatzeak? Zer zentzu du memorian bilatzeak puntu honetara iristeko arrazoiak? Zirkunstantziak behar direlako, baina nik ez dut aitzakiarik behar, ezta barkamenik ere. Mark behar dut baina bera ez dago. Utzi nire ametsekin bat eginik, bestela bizitzen ez baitakit. Bakarrik egon behar dut Marken irribarrea berriro aurkitzeko. Ez nion jo nahi, ez nion minik eman nahi, isiltzea besterik ez nuen nahi. Baina badakit nire egiari uko egin beharko diodala. Eta orduan ezer ez dela berriro berdina izango, ez ispiluko nire aurpegia, ez uraren dirdiza nire azalean, ez nire soina maindireen azpian, ez eta espaloian nire urratsen soinua ere. Hemendik irtetea badakit ezerk ez duela kolore bera izango. Baina ahoan gordeko dut suaren zapore garratza, eta eskuetan kedar beltza, erabat kutsatzen nauena.

Ez, Mark ez da inoiz geratu, eta zer frogatzen dago? Mark egunero etortzen zen, salbuespen bakan batzuetan izan ezik, hilero, ordu berean, eta, hoberik ezean, muturreko puntualtasuna erakusten zuen. Ez, Mark ez zen inoiz ordu erdi baino gehiago geratzen. Ez zen asko, eta, aldi berean, asko zen. Ez zen asko, eta nire bizitza osoa zen. Bazekien denbora hura lapurtua izan zitzaiola eta nire izena ez zela bere egunkariko ezein orrialdetan agertzen. Amets egiten zuela, nik bezala, ordu ilaunekin, loezineko gauekin, igande giltzapetuekin. Egunen batean, Markek alde egitea ahaztuko zuela kontatzea gustatuko litzaidake. Nahiago nuke Mark nire ohean etzan eta jaiki ezin izan zen eguna kontatu ahal izango banizu. Nahiago nuke kontatu ahal izango banizu arratsalde osoan besarkatuta geratu ginen eguna, gure gorputzen berotasun eta biluztasunean, hainbeste denbora elkarrekin egoteagatik gure gorputz-adarrak minduta sentitzen ez genituen egun hartan. Nahiago nuke ilunabarreko argitan bere azalaren ehundura gogoraraziko banu. Baina Mark beti joaten zen.

Ez, Markek ez zidan inoiz esan maite ninduela, ezin zuela ni gabe bizi. Beti behar dituzu hitzak zure sentimenduak adierazteko? Gauzak esan behar dituzu existitzeko? Markek ez zidan inoiz ezer agindu, ez bihar, ez eztei-bidaiarik, ez betiko maitasunik. Ez, Markek ez dit inoiz esplizituki eskatu itxaroteko. Mark han zegoen, egunero, eta hori nahikoa zen. Zer gehiago behar duzu? Zure bekozko iluna ikus dezakedalako. Eta zure koadernoan azkar zirriborratzen dituzun ohar horiek, kontra egiten didanean. Badakit zer entzun nahiko zenukeen. Ondo letorkizuke. Eta nire aitzakia bakarra nire desengainua da. Etortzen ikusten zaitut, azkenean kausak edo zirkunstantziak ez zaizkizulako axola. Esaten dizudanean

Markek maite ninduela, maite ninduela modu desberdin eta berezi batean, frogak eskatzen dituzu. Arrastoak. Nik bezain ondo dakizu ez dagoela bat ere. Markek ez zuen ez gutunik ez mezurik utzi. Markek ez zidan inor aipatu, arrazoiez. Baina jakin behar duzu promesak ez direla hitzekin bakarrik egiten; batzuetan ahots bat serioago bihurtzen da, serioagoa, eta itxaroteko indarra ematen du, egunetik egunera. Ulertu ahal izango bazenu, itxarotea trukean ezer eskatu gabe. Ezer agindu ez duen gizon baten zain egotea. Markek denbora asko ematen zuen telefonoan. Geldirik geratzen zen, bere familia- edo ezkontza-kezke, bere zalantzez eta bere prokrastinazioaz hizketan. Nire aurrean ere, Markek ez zuen zalantzarik Bettyrekin zuen harremanari buruzko xehetasunetan, ezta aurreko pasarteak laburbiltzen ere, solaskidearen ulermena eta errukia bermatuz. Nik, berriz, ederki ulertzen nuen egoera. Baina nire jarraikitasuna nire indargunea zen. Lasai eta abegikor, Marki utzi nion bere arazoez arduratzen.

Noizean behin negozio-deiak ere jasotzen zituen. Markek ez zuen inoiz bere mugikorra itzaltzen. Mark bere bezeroentzat, bere lagunentzat, bere ezagunentzat prest zegoen une oro. Mark abokatu ospetsua zen. Telefonoan nengoenean, Markek ihes egiten zidan. Eseri eta ezpainak begiratzen nizkion. Bere izterren zuloetan, bere praken zimurrak. Bere esku berritsuak. Onartu behar dut Markek ez ziola beti garrantzi handirik ematen nire presentziari. Azalean behintzat. Jendeak ahal duen moduan defendatzen du bere burua. Jendea ihes-estrategia sotilak ezartzeko gai da. Uste dut Mark beldur zela nigana bultzatuko zuen bulkadaz. Denbora behar zuen. Funtsean, ez nuen ez azalpenik ez aitzakiarik behar. Bere ezkontza salbatu nahian zebilen. Baina, haren printzipio eta adierazpen moralizatzaileak gorabehera, Mark beste leku batean zegoen. Nire etxean. Egunero. 5: 00etan. Ez dut ondo gogoratzen noiz hasi zen Mark edaten. Hasieran ez nion jaramonik egin. Markek baso bat whisky zerbitzatu zion bere buruari, gero beste bat, gero beste bat joan aurretik. Halere, inoiz ez nion alkohol usainik hartu ezpainak hurbiltzean. Ez nion izerdi tantarik ikusi bekokian. Mark ez zen inoiz oldarkorra izan, ezta arrunta ere; Mark ez zen inoiz mozkortuta joan.

Pentsatzen badut, uste dut Mark edaten hasi zela Betty umea edukitzen tematzen hasi zenean. Gogoan dut negozioez edo hitzorduez ari ginela botila hartzeko egin zuen keinu azkarra, eta edalontzia ahora nola eraman zuen begiratu gabe. Zurrutada laburretan edaten zuen, hitz egiteari utzi gabe, konturatu gabe gehiago zerbitzatuz. Mark gazteegia eta ederregia zen norbaitek alkoholaz edanda zegoenik asmatzeko. Mark fresko eta bizarra ondo eginda egin ohi da. Inoiz ez diot alkoholari buruzko komentariarik egin. Badakit gorputzak zenbat behar duen batzuetan berotzeko. Beti hori gertatzen zaie gizonei.

Goizegi edo, agian, beranduegi maite izan nituen. Beti eman nion garrantzi handia haren begiradari, haren sorbaldei, haren ipurmasailen formari, haren azalaren ehundurari. Gizonak haien aurpegi, irudi edo ibileragatik maitatu nituen lehenik. Ez dut inoiz huts egin. Hau da, nire istorioa kontatzeko, idazteko unea heldu zenean, ez nuen inoiz huts egin. Hitzak azalaren ondoren etorri ziren. Beti jakin izan dut gizonak aukeratzen, lehen begiratuan, asmatzen, aurkitzen. Hauek dira utzi ninduten gizonak. Gizonak utzi ninduten gehiegi eskatu nielako, edo ez nahikoa. Nire arazoak ezkututzen jakin ez nuelako, edo nire hauskortasuna, edo aitzitik, haiengandik urrunegi egon nintzelako. Gizonak utzi ninduten galtzeko beldur nintzelako edo axola ez zitzaidalako. Gizonak ez zidaten inoiz astirik eman. Markekin, desberdina izango zela uste nuen. Markekin, itxarotea nahikoa zela pentsatu nuen. Hor egotearekin. Bere erritmoa, bere ordutegia, bere misterioa inposatzen utzi nion. Mark bere musika, bakarrikzeta eta sentimendu aitorrezinekin iritsi zen. Mark maite nuen. Beste ezer baino gehiago desiratzen nuen. Badakit ez duela zentzurik zuretzat. Kosta egiten zait sinestea, zuri begira, zure zakila tenka daitekeela eta zure bihotzak taupaka indartsurik egin dezakeela. Begiak zabal-zabalik, Markkekin kalean ibiltzen nintzela amets egin nuen ordu luzez. Bere besoa nire gerri inguruan, nire pausoak bereen atzetik. Aire zabala irrikatzen nuen. Aire zabalean egon behar nuen Markekin, besteen begietara. Haren besoa behar nuen lepo inguruan, haren eskua nirean. Denbora luzez, Mark egunen batean nire eraikinaren atean itxarongo zidala uste nuen, metroaren irteeran, izkina baten bueltan agertuko zela. Luzaroan egon nintzen Marken pausoak entzutearen zain nire atzetik, haren eskuak nire begien gainean eta bere arnasa nire lepoan.

Berarekin egon nahi nuen hotz handian eta gero kafeetako terrazetan. Gau batez imajinatu nuen Mark nire ate aurrean, burua esku artean. Gau erdian Mark ate joka imajinatu nuen, gure musuen premia. Ez dut inoiz Markekin gau bat pasatu. Orduak eman zitzakeen gorputza laztantzen. Esna gera nintekeen haren ondoan. Badakit inozoa iruditzen zaizula. Ziurrenik ez dakizu gauzak hain gogor desiratzen dituzunean, batzuetan gertatu egiten direla.

Nola maite izan duzu? Ez al diozu inoiz emakume bati behin eta berriz begiratu begirada itzularazteko? Ez duzu inoiz emakume bat kalean jarraitu, buelta eman edo gelditu zain?

Ez duzu inoiz amestu emakume bat ezagutzea pijamak erosten dituzun bitartean, zaborra ateratzen duzun bitartean edo hutsik dagoen taberna baten atzealdean? Inoiz ez duzu pelikuletan ikusten diren istorioen antzekorik irrikatu, erraztasun hori, begi-bistako hori? Ez duzu inoiz bilatu zoria irakurtzea, kointzidentziak desbideratzea? Ez duzu inoiz imajinatu ustekabeko berrelkartzerik, elkarriketa espiritualik eta desiraren indarkeriarik?

Beraz, ez duzu ezertan sinesten.

Ez dakit nola hitz egin. Ez dut berari buruz ezer esateko. Betty Marken emaztea zen, eta kito. Haren ekintzen eta haren bizitza pribatuaren xehetasun batzuen berri banuen, Markek jakin zezan nahi zuelako zen. Ez nion inoiz galdetu Marki. Ez nion inoiz galdetu Marki ea lan egiten zuen, zer perfume erabiltzen zuen, ezta arropa non erosten zuen ere. Ez diot inoiz galdetu Marki elkarrekin bizi diren ala ez. Ez nintzen saiatu non bizi ziren eta zein jatetxetan afaltzen zuten jakiten. Ez nion inoiz galdetu Marki non erosten zuten, ezta ea asteburutik alde egiten zuten ere. Eta halere badakit hori guztia. Bai, batzuetan ikusi ditut, ezin dut ukatu. Bai, bien arteko eszenak ikusi nituen, haiek jakin gabe. Bizkarra laztantzen, eskua hartu, ezpainak musukatu, besotik edo lepotik zintzilik atzeman. Bai, ezkontza-urteurrena modako klub batean ospatu zuten gau hartan ikusi nituen. Soinean zeraman janzkera barregarri hori, arrunkeraren distira, eta ez naiz ari ile-apaindegian igaro behar izan zituen orduetz, muino hori bere lekuan edukitzeko.

Ez naiz ari haren behatzetako eraztun gehiegiez, ezta bere makillaje gehiegizkoaz ere. Edaten, dantzan eta barrez ere ikusi nituen. Eta bere inguruan, aukera ospatzeko aukeratutako lagun horiek, beraiek bezala, hala uste zutenaren itxura egin, topa ere egiteko gai zirenak. Bai, azaroko gau hartan ere ikusi nituen, leiho aurrean eztabaidan aritu zirenean, eta Markek Alexen gutunak aurpegira bota zizkionean izan zuen bortizkeria. Ulertzen dut nora iritsi nahi duzun. Ez dut ezer ezkutatzeko. Ez dut inoiz horrelako egoerarik sortu. Ez ditut inoiz jarraitu. Zure konklusioa edozein dela ere, ziur nago Markek hala nahi zuelako gertatu zirela bere bizitza pribatuko intrusio horiek.

Abendutik aurrera, irteteari utzi nion. Erabaki hori gehiegizkoa irudituko zaizu ziurrenik, emandako arrazoiak direla-eta behintzat. Ez nuen inoiz proportzioaren zentzurik izan. Mark faltan botako ote nuen beldur nintzen. Ez nuen ezer galtzeko, bera izan ezik. Eta nola Mark bakarrik ikusgarri zen nire etxean, nire egongelako intimitatean, nola Markek ez zuen ezer eskaintzeko programatutako topaketa hauetaz gain, hobe nuen han geratu, egonarriz eta geldirik, bere ahotsaren zain. Lehenengo egunetan, baguette bat eroatera edo hankak luzatzera jaisteko tentazioa izan nuen. Baina Markek irabazi beharra zeukan. Markek sakrifizio batzuk merezi zituen. Ez da hain mingarria aire zabaleko bizitzatik isolatzea. Aste bat edo biren ondoren, ohitu egiten zara. Kalea, jendetza, zarata entretenimendua besterik ez da. Gorputzen hurbiltasunak bakarrik ez gaudela sinesten laguntzen digu. Ilusioa ordainagiriekin eta txartel laranjen kupoiekin ordaintzen da. Baina ilusioak nahikoa iraun zuen. Ez nuen gehiago joan eta etorri beharrik. Ez nuen denbora pasa aritu beharrik nire urrats azkarrekin. Jadanik ez zuen besteen begiradan egon beharrik, ezta supermerkatuko korridoreetan ere. Mark behar nuen.

Nire apartamentuko azpiko dendariari deitu eta lehen zerrenda egin nuen. Gaixorik zegoela esan nuen. Errezelak korritu nituen. Nire gelan, armairu osoa zabaldu nuen lurrean. Lurren-bainu bat

prestatu nuen bainuontzian. Ohean etzan eta Markengan pentsatu nuen, eskaini niezaiokeen denbora guztian.

Egun hartatik aurrera, Marki itxaron besterik ez nion egin. Harengatik, olio aromatikoak bota nituen bainuontzian, jantzi, orraztu, makillatu, azazkalak kolore desberdinez margotu nituen egunero. Handik xurgagailua pasa, edalontziak garbitu eta intsentsu usain hordigarria aukeratu nuen. Gortinak itxita eduki nituen, une horiek guretzat bakarrik izan zitezen, ezerk, ezein argik, ezein islak, ez gaitzan gure berrelkartetik distraitu. Lizunkeriaz itxaron nion Marki.

Ez nion eutsi nahi. Ez nion geratzeko eskatu. Ez nion inoiz bere arropari eutsi, ez nuen negarrik egin, ez atea giltzaz itxi. Mark desagertu egin zen iritsi zen bezala. Markek bere keinuak utzi zizkidan, bere ahotsa, bere begirada, Markek bere irribarrea eta esandako hitzen oroitzapena utzi zizkidan. Berarekin geratu nintzen, bere aurreko uneak behin eta berriz berpizteko, bere hitzak etengabe lausotzeko, bere isiluneak edo hasperenak arratsaldeetako ilaunkerian luzatzeko. Egun batean, Markek nire besoetan lo hartuko zuelakoan nengoen. Haren eskuez nire ilean hitz egin ahal izango nizuke, nire izterretako arnasaz, nire azala ukitzeko irrikaz. Nahiago nuke Marken begiradaz hitz egin ahal izango banu nire zetazko txabusina oinutsik erortzen utzi nuenean. Nahiago nuke Marki buruz hitz egin ahal banizu nire baitan. Aurpegiera orgasmoan. Haren behatzak nire gorputzaren bihurtu zirenean zehar, haren ezpainak nire garondoan eta bere barrea maitasuna egin ondoren. Ez, Markek ez nau inoiz ukitu, eta zer frogatzen du horrek? Nazkatuta nago zuri Marki eta besteei buruz hitz egiteaz. Nire porrotak eta damuak aitortu dizkizut, eta aitorten mingarri batzuk utzi dizkizut idazmahaian. Nire ukoaren zantzu gisa ikusten dituzu. Samurrago hitz egiten didazu, eta batzuetan errukia antzematen dut zure ahotsean.

Ondo lo egin ote nuen kezkatzen zaitu, eskua sorbaldan jartzen didazu zure bulegotik irtetean. Baina oraindik ez dugu amaitu. Urrun gaude, ezta? Garrantzitsuena esateko dago. Axolagabe galdetzen didazu ea inoiz ukitu dudan Mark. Bai. Hilabete edo bi hilabete igaro ondoren. Ez dut gogoratzen. Mark nigandik urrun egoten zen, beraz, nire ikuseremuaren hiru laurden inguru hartzen zuen. Batzuetan, hurbildu egiten zen, nik haren higidurari antzeman ezinik, eta iruditzen zitzaidan, bat-bateko hurbiltasun hartan, Markek ez zeukala gorputzik. Hurbiltasun hori, oro har, tentsio dramatiko edo introspekzioko uneei zegokien, hura ukitzeko edozein saiakera burutik kentzeko bezain biziak zirenak.

Orain pentsatzen dudanean, Mark beti ikusgarri egiten dela iruditzen zait, baina inoiz ez nuen ukigarri. Hasieratik, bere distantziarekin edo eskuraezintasunarekin, Markek gure harremana edozein sexu-harremanetatik kanpo kokatu zuen, niretzat frustragarria izan zitekeen arren. Baina ezin izan nuen

Mark ukitu. Markek barkatzen zizkidan gauza txiki hauek. Markek, fintasunez edo ahalkez, ez konturatzearren itxurak egiten zituen beti. Ez nintzen inoiz aldentzen. Gogoratzen ditut nire eskuak sutan Marken arropan, eta nire behatzen azpiko sentazio bitxi hori: elektrikoa. Gogoan dut Markek sarritan hitz egiten zuela. Ez, nire esku adituen azpian, Mark ez zen inoiz ahuldu. Ez, Markek ez zuen inoiz alkandora askatu, ezta prakak jaitsi ere. Ez, ez nuen inoiz atsegin-seinalerik sumatu haren aurpegian. Markek ez zuen hasperen bakar bat ere egin, ezta plazer adierazpen baten antzeko soinurik ere. Printzipioak zituen. Badakit zaharkitua dirudizula. Ez duzu ezer esaten, baina zure gaitzespen amaigabea sumatzen dut. Markek inoiz esan gabeko arauak haustea leporatzen didazu. Badakit ez duzula ezer esan. Begira zeure buruari. Atsegin duzu isiltasun sineskaitz honek iraun dezan uztea, zure zalantzak aipatzera behartuz. Egin ez dituzun galderarik azaltzen entzutea gustatzen zaizu.

Ez nuen Mark behartu. Ekintza horiek onartu izan ez balitu, Mark ez zatekeen itzuliko. Jakin nahi zenuke zergatik galdu nuen nire lana Mark ezagutu aurretik, zergatik ez nuen Isabelle berriro ikusi, zergatik ez nituen inoiz Martinen deiak erantzun, kezkatzen hasi zenean. Jakin nahi zenuke zergatik ez dudan Marki buruz hitz egin inorekin, nondik datorren nire zaletasun iluntasunagatik eta azazkal-esmalteagatik. Beste gizon batzuekiko maitasuna nolakoa izan zen jakin nahi zenuke. Zure aurrean esertzera gonbidatzen nauzu, begirada galdetzailez niregana hurbiltzen zara, gure arteko topaketa bakoitza zure ezinegona salatzen duen irribarre itxarongarri batez hasten duzu, nahiz eta zeure burua lasai egon. Zure helburura hurbiltzen ari zara, badakizu. Bidean, galdu egin nuen zure begiradari eusten uzten zidan hura.

Leihotik, bidexken hartxintxarra ikusten dut, hostoen kolorea, hodeien forma bitxia. Hormak eskalatu eta zuhaitzak igotzen ditut. Laster iritsiko gara istorioaren amaierara, eta ez dago besterik esateko. Laster ez zaigu ezer geratuko ikusteko, paisaia hondatu hau, berreskuratu behar dudan historiarik gabeko bizitza hau izan ezik. Eguna iristen denean, harremanetan jarriko zara nirekin? Haiei buruz nekien guztia kontatu nizun: Markek Bettyrengandik bereizteko zuen ezintasuna, haren familiak harengan zuen eragina, dibortzio baten desohore imajinaezina, eta gero aitaren heriotza, gu elkartu eta hilabete gutxira, tabua betiko zigilatuz. Marken alderraia eta alkoholarekiko gustu gero eta handiagoa. Hori guztia kontatu nizun, zure irribarre sinesgaitza gorabehera, gure bidean sortutako oztopoak aipatzen nituen bakoitzean. Martini Markez hitz egin nion ni irteten ez ikusteak kezkatzen zuenean. Telefonoz jazarri ninduen, eta nire bila etortzeko mehatxua egin zidan. Ez nintzen xehetasunetan sartu. Martini esan nion Isabelleren etxean ezagutu nuela Mark eta egunero etortzen zela nire etxera. Haren zain egon nahi nuen, besterik ez. Martinek haren izena behin baino gehiagotan errepikarazi zidan, informazio horrek bere oinen azpian amildegi bat irekiko balu bezala.

Txantxetan ari ote nintzen galdetu zidan Martinek. Ni handik aterarazten ez saiatzeko aholkatu nion. Berak uste baino gehiago maite zuen Mark. Martini nirekin egoteko eskatu nion, beti bezala. Baina Martini kosta egiten zitzaion Mark Stevenson nire gelan imajinatzea. Martinek Errauskine sekula irakurri ez balu bezala zen. Hasieratik, Markekin izan nuen topaketa ez zen edozein narraziotakoa izan. Orain badakit horrela jarraitu behar nuela, bera eta bion artean, eta orduan gauzak errazagoak izango zirela. Mark ez nuen inoiz ikusi, baina sarritan ikusten nuen bere Lamborghiniaren bolantera iristen. Izugarri gustatzen zitzaidan atea kolpetik nola ixten zuen, alde egiten zuen bitartean atzerantz jaurtitzen zuen begirada aitatiar hura.

Marki asko gustatzen zitzaizkion kotxe politak baita janari eta ardo ona eta oihal lasaiak ere. Kanpoko aberastasun-seinaleak maite zituen Markek. Urrezko zigilu bat eta diseinu arropa zeramatzan. Ez zaizkit inoiz autoak interesatzen, eta ez ditut sedanak eta besteak bereizten. Banekien Markek Lamborghini bat gidatzen zuela behin baino gehiagotan aipatu zuelako nire gelan jasotzen nituen dei ugarietan. Era berean, jakin nuen Markek hainbat ondasun higiezin zituela Estatu Batuetan, baita igerilekua zuen etxe bat ere Beverly Hillsen. Ezinezkoa da, borondate onenarekin ere, elkarriketak bi metro baino gutxiagora ez entzutea. Batzuetan, Marken deiak aprobetxatzen nituen jertse baten bila edo baso bat ur ekartzera joateko.

Baina denbora agortzen ari zen, eta bazekien galdutako minutu bakoitza ez zela berreskuragarria. Ahalik eta diskretuena izan nintzen, adibidez, telefono bidezko elkarriketen izaerari edo iraupenari buruzko iruzkinik egin gabe. Ez naiz inoiz saiatu Marken bizitza oztopatzen. Perimetro komun bat genuen, denboran eta espazioan mugatua, eta, neurri bateraino, eskaintzen zidatenarekin konformatzen nintzen. Lehen asteetan, oraindik ateratzen nintzenean, batzuetan Marken argazkiekin topo egiten nuen aldizkariak arakatzen nituen bitartean. Mark kalean ibiltzen eguzkitako betaurreko batzuen atzean ezkutatuta, Mark koktel baten erdian, kopa bat eskuan, Mark Adidas txandal batekin eta txakur batekin, Mark han bere lagunak zoriontzen AEBetako film arrakastatsu baten estreinaldian. Ez ditut argazki horiek gorde. Abendutik aurrera, irteteari utzi nion eta ez nion Marken irudi publikoari aurre egin. Gogoan dut, gizonen eskuetan, sarritan zalantzan jartzen nuela haren presentzia. Beste batzuek bezala, badakizu itxurak egiten, bertan egotearen itxurak egiten, entzuten, hitz egiten, baina ez duzu sakrifizioa ezagutzen. Markengatik edozer emango nukeen. Berarekin hitz egiten hasi nintzenean ere, ez nintzen beldur izan.

Egia esan, ez nuen inoiz sumatu haren presentziaren eta haren absentziaren arteko marra. Mark agertu eta lurrundu egiten zen desagertzearaino. Egun batean, Markekin hitz egiten jarraitu nuen joan ondoren, eta gero gauera arte. Biharamunean, jaiki nintzenean, Markek han jarraitzen zuen. Mark nire

zainetatik zebilen korrika, Markek nire apartamentuko bazter guztiak irradiatzen zituen, Mark alde guztietan zegoen, difrakzioz, kutsaduraz, Mark korrante jarraitu zuzen baten antzera bizi zitzaidan. Hasieran, jolasa baino ez zen. Jarraitzeko modu bat, konexioari eusteko modu bat, irteerak utzitako hutsunea betetzeko modu bat. Eta gero ahaztu egin zitzaidan Mark beste nonbait bizi zela. Mark han zegoen. Haren erantzunak, keinuak eta, iluntasunean, ibileraren segurtasuna irudikatzeko adina ezagutzen nuen. Afarirako zer plater prestatu jakiteko adina ezagutzen nuen. Mahaia birentzat jarri nuen. Kandelak piztu nituen. Zaila egiten zaizu hain urrun iritsi garela sinestea. Hortzetako eskuila berde bat eskatu nuen Markentzat. Bizarra mozteko hiru orriko makinatxoak.

Ez, ez zuen beldurrik, eta horrek harritzen zaitu, seguruenik, gu hain urrutira eramaten uzteak, ezerk geldiarazten eta eragozten ez duen lekura, dena baimenduta dagoen lekura. Seguru asko ez dakizu oreka galdu behar duzula ametsen gozotasunean murgiltzeko, oztoporik gabe, zure arima eta arrazoia saltzeko, baina ez da ordaindu beharreko prezio handia, sinetsidazu, lehen gorputzaren arintasunaz hitz egin banizun, eskainia eta zaurgarria dena, eta begiak ixtearen poza, Mark nire ondoan zegoenean hala sentitzen nintzen. Beldur naiz ezin izango duzula ulertu muturreko hauskortasun hau, bizitza eman zidan hauskortasun zoragarri hau. Begiratzen dizudanean, gizonak zertaz eginak dauden galdetzen diot neure buruari, zer materialez eginak dauden. Uste dut, pentsatzen jarrita, zure haragiak gure arreta merezi duten propietate fisikoak dituela. Ezaugarri termikoez, dinamikoez eta elektrostatikoez ari naiz, eta kolpeen aurkako erresistentziaz eta iragazgaiztasunaz. Ez duzu ulertzen? Nire aurrean eserita zaude, niri begira zaude; eskua luzatuko banu, ukitu ahal izango zintuzket, baina zure gorputza desagertzen ari da. Zure aurpegia agerian jartzen duzu — ispilu bat, hutsaren gainean altxatua —, nire zalantzak azpimarratzen dituzu, nire arrazoibidea gutxien duzu, egunero jasotzen nauzu adierazpen lasai eta grinagabe berarekin. Utzidazu zure gorputzari buruz galdetzen, blusaren azpikoaz, bai. Zure gorputzak ihes egiten dit, zure gorputzak irudi eskuraezina dirudi, gorpuzgabea, eta hala ere, hor dago.

Batzuetan iruditzen zait ezerk ez duela taupadarik egiten zure arropen azpian, ezerk ez du dar-dar egiten, ez desiorik, ez minik. Zure begiradan materia geldo eta arnagabea besterik ez duzu eskaintzen. Ez dut aitzakiarik nahi. Ez dizut ezer erakutsi nahi. Esan nahi dizut errealitatearen eta fikzioaren arteko lerroa zuk uste baino txikiagoa dela. Substantziatik haratago, olatua bilatu behar duzula esaten saiatzen naiz. Ez al gaitu horrek batzen? Olatu ikusezina, ukiezina, hautapenezko olatua? Ahaztu zait gai izan behar dela sinesteko. Ahaztu egin zait zure isekazko aurpegiera, isiltasunaren elokuentzia edo aulkien elkarriketa gogorarazten dizudanean. Gutako zein dago bizien, galdetzen dizut? Zerk frogatzen dit bulego honetatik kanpo egoten zarela egunero leku berean ordu

berean aurkitzen zaitudanean? Zerk frogatzen dit ez zarela ilusio optiko arrunt baten produktu pozoitua?

Ez, Markek ez ninduen maite. Hori da honezkero onartu behar dudana. Mark egunero etortzen zen, baina ez zuen nigan sentimendurik sentitzen. Begiradapean, zure begirada aurkitu beharrik ez izateko. Begiradapean, zureak alde egin ez dezan, gorroto zaitudalako eta hitzek beldurrik ematen ez didatelako, gorroto zaitut, gogoz kontra, itzulerarik gabeko puntu honetara ekartzeagatik. Barkatu nire bortizkeria, nik zurea barkatzen dudan modu isilagoan. Beraz, hemen egon behar dugu, zuk ulertzen duzun zentzuan, senti eta neur daitekeen mundu ukigarri honetan, non ekintzek eta horien kausek bakarrik kontatzen duten. Ez dut nahi. Ez dut zure errukirik nahi, ez dut zure ahots argirik nahi, eztitasunik gabeko egia baterantz naramana, ez dut zure argirik ez laguntzarik nahi. Barkatu. Erruduna al naiz ni laztantzeko gai ez den gizon bat maitatzeagatik? Niri begiratzeko gai ez den gizon bat maitatu izanagatik? Ez duzu inoiz errealitatearekin negoziatu? Ez duzu inoiz keinurik, begiradarik bilatu zure nahasmena justifikatzeko? Ez al duzu inoiz entzun, hitzez harago, ezkutuko esanahien lurpeko musika? Uste nuen Markek maite ninduela, eta onartu behar dut oker nengoela. Markek atsedean hartzeko leku bero bat besterik ez zuen bilatzen. Mark aterpe baten bila zebilen, non ez baitzioten galderarik egingo. Markek ez ninduen maite. Markek ez zuen nire maitasunaren beharrik. Ez nuen inoiz pentsatu Mark beste emakume bat ikusten egon zitekeenik. Hau da, Betty eta nitaz gain. Bere agendaren ikuspen azkar bat nahikoa zuen horrelako susmorik baztertzeko. Egoerak nahiko konplikatua zirudien, beste parametrerik erantsi gabe. Bigarren buelta bat ere ez nion eman horri Isabellek hura zer moduz zegoen galdetzen deitu zidan arte. Isabellek, elkarrizketan, Mark bezperan ikusi zuela aipatu zuen. Nekatzen hasia zela pentsatu nuen, Bettyrekiko ihesbide amaigabe eta biraketa barregarri haiengatik. Isabelleri galdetu nion ea sarritan ikusten zuen.

Maite duzunean, maitasuna apurrez, hondarrez, hasperenez elikatzen da, ez du adierazpenik edo hitzik behar, ez du frogarik behar, tresna guztiak erabiltzen ditu eta ilusioz betetzen da. Bestela, ez legoke ezer. Arrazoi duzu, engainuaz hitz egin dezagun, hori baita kontua.

Harrituta zirudien galdera nola egin nuen ikusita. "Sarritan ikusten duzu?" errepikatu nuen. Aditza desegokia iruditu zitzaion. "Begiratu" erabiliko nukeen. Uste nuen, bere itxurazko axolagabekeriaren azpian, Isabellen hitzei garrantzi handia ematen ari nintzaiola bat-batean. Baina Isabellek gogoeta semantikoak alde batera utzi eta baietz esan zuen, Mark ia egunero ikusten zuela. Markek nitaz hitz egin ote zion galdetu nionean, Isabellek barre egin zuen. Eskegi nuen. Buruko mina nuen, minutu batzuk geroago iritsi zen Mark. Ez zuen ahoa irekitzeko astirik izan. Mahaitxoan zegoen brontzezko moldea hartu eta kolpe bat eman nion aurpegian. Gogoan dut zarata gorgarria eta haren gorputza

lurrean, ke beltzaren azpian astuna. Han geratu nahi nuen, geldirik, Mark hurbil zedin nahi nuen, nire ondoan belauniko jar zedin, ilea laztan ziezadan. Mark nire gainera makurtu eta ahoan musu ematea nahi nuen. Eta orduan dena barkatuta geratuko litzateke, itxarotea eta gezurrak. Baina Mark ez zen mugitu. Mark desagertu egin zen, ke beltzeko hodei batean urtu zen Mark. Ez naiz zaratan geratuko, Marki berari amaituko baitzaizkio leherketaren tamaina deskribatzeko metaforak.

Maitea.

Ez, Mark ez dago hilda. Markek ez du nire indarkeriaren orbainik eramango. Mark onik dago Mark existitzen ez delako. Baina hau hitzak baino ez dira, eta nahiago nuke esan ahal izango banizu musikak bakarrik axola duela, eta baita isiltasunak ere. Nahiago nuke Marken begirada deskribatu ahal banizu, baina ez daukat indarrik. Beraz, hona iritsi behar genuen, elkarrekin. Niri begiratu, eta berriro diotsut zure aurrean, silaba bakoitza bereiziz bere inpaktua biderkatzeko: Mark ez da jadanik existitzen. Mark ez zen inoiz existitu. Denbora honetan guztian honaino iritsi gara. "Gu" diot, baina ez dut zu arrotza zaizun porrot batean sartzeko asmorik. "Gu" diot, baina artificio formal bat baino ez da, aspalditik baitakizu Mark mamu bat besterik ez dela. "Gu" diot gutxiago bakarrik sentitzeko. Ez dio axola, azken batean, zer dakizun eta zer ez dakizun, ez du axola zer den inmateriala, poesia zerbait dakizun edo ez. Eta orain, hori esan dudanez, zure aurrean, Mark ez da existitzen, hitz beldurgarri horiek nire ahotik atera diren honetan, Markek utzitako lehengo hutsune itzelean nago berriro. Zer eskaini behar didazu Marken truke? Zer maitasun merezi du zure onespentak, gauzen errealitatean ainguraturik? Zer promesa beste leku edo gizon batena? Noiz? Mark galdu dut eta zuk ez duzu ezer eskaintzeko, zorabioak izan ezik. Hotzak zaude? Begiratzen zaitut eta bat-batean hain zaurgarri dirudizu. Zure begiak begi-zuloak dira eta zure eskuek alferrik bilatzen dute atsedean hartzeko leku bat. Bitxia da niri hainbeste hunkitzea zure aurpegiko neke hori. Ez, ez zara garaipen negarrez ari. Ez duzu ezer irabazi. Nire porrota partekatzen duzu. Badakizu zer den maitasuna eta nola bizi den gugan, nola hazten gaituen, nola apurtzen gaituen eta, batzuetan, nola uzten gaituen bizitzarik gabe. Oker nengoen eta barkamena eskatzen dizut. Hezur-haragizko gizona zara, zure begietan ikusten dut, eta ni hemen oinaze honetan uzteak ez dizu onik egiten.

Gaur jantzi, orraztu eta makillatu egin naiz Marken garaian bezala. Gaur ezpainak gorri margotu eta betileetan errimela jarri dut. Gaur eder egon nahi nuen eta takoiak eraman, lurrinari nire atzean flotatzen utzi eta zure begietan harridura ukitu bat sumatu. Gaur, agur esatera jaitsi naizenean, telebista-gelaren aurretik igaro naiz, non besteak arratsaldero elkartzen baitira denbora galtzeko. Marken musika entzun dut, oraindik hain ezaguna egiten zaidana. Hurbildu eta burua atera atearen zirrikitutik. Geldi-geldi, isilik, "Destins de braise" ikusten zuten. Gelan sartu nintzen, isil-isilik. Mark ikusi

dut. Mark han zegoen. Mark ez zen aldatu, eta hala ere Mark desberdina iruditzen zait . Alkandora beltza zeraman eta aurpegia lehen egunean bezain leuna zuen. Mark ukitu gabe zegoen. Mark ederra zen. Lehen planoan, Markek irribarre egiten zuen; atzean, bere logelako gortina gorriak ikusi nituen. Pantailara hurbildu nintzen, oihuei eta protestei jaramonik egin gabe, belauniko jarri nintzen Marken aurrean, eta eskuak haren aurpegian jarri nituen, azken aldiz.

ETHAN CASTOR

Emakumeak maite dituen gizon bat imajina dezagun, batez ere emakumeen gorputzak maite dituenak. 40 urte inguru ditu, ederra da, baina nekatuta dago. Imajina dezagun gizonak maite dituen emakume bat, gizonen azala maite duena, baina ez hori bakarrik. Emakumeak hogeita hamar urte ditu, polita da arreta jartzen zaionean.

Batzuetan biratu eta begiratu egiten diogu, bestetan mozkortuta dago, eta ez dugu ikusten.

Gizona beltzarana da, antza, badu bere grazia, alkohola eta patinaje artistikoko lehiaketak atsegin omen ditu. Isilik bizi omen da, ezerk ezin omen du hunkitu, ez musikak, ez hitzek.

Emakume bakarra maite izan duela diote.

Emakume hura gozoa, apetatsua, basati samarra omen da. Haren begietan zerbait badago, egon, eta, isiltzen denean, agerian uzten duela dirudi. Batzuetan ematen du ahotsa hausten zaiola barre egitean.

Gizon bat besterik ez zuen maite, existitzen ez den gizon bat.

Gizona idazten ari da. Sei eleberriren egilea da. Sari literario bat lortu zuen, filmetarako eskubideak, hari buruz hitz egiten da egunkarietan eta gaudietako telesaioetan, haren umorea, gehiegikeriak, hura deskribatzeko hain modu zehatza ohikoa da.

Emakumeak ez du idazten. Gizon batek berau uzten duenean izan ezik, maite zuen gizonak.

Hartu gizon bat eta emakume bat eta nahastu biak.

Hotelaren aurrean agurtu genuen elkar. Irribarre egiten zuela uste dut. Azken hitzak aukeratu behar genituen, betiko gogoratuko genituenak. Baina ez genuen esateko ezer. Gauzetako norabidea alda dezakeen ezer ez behintzat. Beranduegi zen. Beranduegi izan zen hasieratik. Hiru egun galdu, lapurtu, bizitza bateko hiru egun, zenbat gehiago galdu genuen? Metrora jaitsi nintzen, hankak indarge eta sabela bueltaka. Kaleko gizonak neuzkan begira; arraroa da nola arreta jartzen duzun sexuaz aritu ondoren. Laugarren lineako tren batera igo nintzen, eseri, Ethan Castor nire sakonean zegoen, banaezina. Saint-Sulpicen begiak ireki nituen berriro, lineaz oker nengoela konturatu nintzen, jaitsi eta barre egin nuen neure kolkorako (hilabete batzuk lehenago Quimperren itzulerako trenetan bere lehen liburua irakurtzen ari nintzela izandako barre harrigarri bera). Saint-Micheleko geltokitik berriro

igarotzean, pentsatu nuen Florera iritsita behar nuela jada, han artikulua literatura aldizkari baterako idazten nituen lagun batekin bilera bat baitnuen. Irtetean, Maxi Shopera joan nintzen zuzenean, eta pasilloetan ibili nintzen minutu batzuetan, Jean-Jacques Goldmanen abesti bat entzuten. Gero jakin nuen "Sans toi" ("egiten duena egiten duela, edonon dagoela ere, ezerk ez zaitu ezabatzen, zuegan pentsatzen dut") izena zuela. Maitasun-kantak beti gustatu izan zaizkit. Bereizketa handirik gabe. Fruta eta barazkien artean gelditu nintzen, plastikozko saski bat besotik zintzilik nuela. Hutsik nengoen, eta negar egiteko gogoz nengoen.

Batzuetan, supermerkatuetan, musikagatik gertatzen zait.

Ez nago triste, zerbait falta zait. Hutsune ikaragarria da nire gorputzaren barruan; taupadarik eta arnasik gabe uzten nau. Gelditu egiten naiz, zerbait egiten ikusten dut neure burua, egunkaria irakurtzen, arropa zikinak janzen, edo entzuten ez diodan norbaiten aurrean. Ez dut neure burua ezagutzen, beste leku batean nago, hasieran hotelean edo bestela, ohean etzanda. Eskainia. Haren eskuek aurpegia ferekatzen didate, nire maitea... esaten dit ahapeka: .

Ezin dut lorik egin, gaua gainazalean irristatzen da eta hura nire ondoan dago: haren ahoa, haren betileak begiak ixten dituenean... bere usaina.

Esaten du: Emma, zu deabrua zara!.

Etengabe berpiztu nituen haren keinuak, haren hitzak, nire oroimenean bilatu nuen une hura, non gorputza, beste erresistentziarik gabe, beste guztia desagertzen, oinazetzen nauen une zehatz hori bilatzen, uko hori, ohe batean etzanda, haren eskuetan. Ezer ez, laztanik ez, hitzik ez, berriro gertatuko delako. Ubeldura txiki bat daukat ezkerreko bularrean, eskuetako arrasto arrea nire azalean, lehen gau hartan oparitu zidan Bic txiskero laranja bat. Hartaz pentsatzen dudanean, zerbait irekitzen da, zabaltzen da, nire ipurdiaren sakonean. Ez dut "ipurdia" esaten, ez dut "izorratu" esaten, "maitasuna egin" baizik, ez dut "potota", "zakila" edo "buztana" esaten, baina paperean hitz hauek idatzi nituen, haien behatzen oroitzapena nire barruan, eta haien aho erdi irekia, tu egin dezan nahi duenean, eta nire mihia betazaletan, hobeto behatzeko idatzi nituen hitzak, hezeak, gaziak, eta orain beste batzuk bilatzen ditut, bortitzagoak, gordinagoak, hutsegitearen adierazle, baina halakorik ez dago.

Udako gau batean, lehen aldiz ikusten dut; Ethan Castor norbaitekin dago, beste emakumeei begiratzen die, goitik behera begiratzen dit (hilabete batzuk geroago eszena hau kontatzen diodanean, ukatu egingo du). Ez dut haren libururik irakurri, eta urteetan lo besterik ez dut egin, nonbait, zeren, gonbidatuen harridurarako, ez bainuen inoiz haren berririk izan. Kopa bat eskuan, Paulek labur hitz egiten dit Ethan Castorren azken liburuaz, oso dibertigarria eta oso iluna dena. Aurkeztu nahi izan ninduen, baina ez nuen nahi izan. Urrutitik, Ethan Castorri behatu nion; haserre zegoela zirudien; bere

barruan zegoen zerbait zen, nekez antzeman daitekeena, gogaitzen nauena. Zutik dago erretzen, emaztea alde batean eserita; oso polita berau. Geroago, iraileko egun batean, Martinen etxerako bidean kalean barrena nindoala, Martin festa bat antolatzen ari zelako bere urtebetetzea ospatzeko, botilaz betetako plastikozko bi poltsak eskuetan puskatu zitzaizkidan. Beti bezala, lotan nengoen bidean (edo bidean lo egiten dudala bistakoa izaten da). Oin bat bestearen aurrean jarri ohi dut, ohituraz. Urteekin oreka eta zehaztasuna irabazi ditudala dirudi (txikitan itsuarena egitera jolasten nintzen; orain ez dut begiak itxi beharrik), ehunka metro egin ditzaket aurrera begiratu gabe. Baina oraingoan ez. Gizon batekin topo egiten dut, kolpea aurrez aurrekoa izan da, poltsak erori zaizkit, botilak puskatu egin dira, putzu bat zabaldu da nire orpoen azpian. Ez dakit barre edo negar egin (askotan zalantza egiten dut, egia esan).

Barre egin dut. Azkenean aurrean dudan gizonarengan zentratzea lortu dudanean, arnasarik gabe, ezagutu dut. Beltzez jantzita dago, eskuak poltsikoetan ditu, irribarrez. Hamaika barkamen eskatzen ditut, milaka barkamen, hain nago distraita, ezen nire errua baita, ez diodala ezeri inoiz jaramonik egiten, espero dut zikindu ez izana... ez, ez dirudi ezer gertatu denik, lehenago ikusi dugula elkar - diot, bai, bai, Paul C.ren etxean, uztailean, jende asko zegoen, ilun zegoen, bai, egia da. Ethan Castorrek ez du gogoratzen. Kristal hautsiak biltzen lagundu dit, biok makurtuta gaude, alkohol usainak nahasten dira berea alferrik bilatzen dudan bitartean, haren ahoa begiratzen dut. Barkatu, esaten diot azkenean. Zakarrontzi bat irekita ikusi dut eta kristal hautsien poltsan botako ditut (lau metrora jotzeak zirrara eragiten diola dirudi; perspektiban jartzen dut: hamar urtez saskibaloian jokatu nuen eta Super Jaimieren lehengusua naiz). Monoprixengana joateko zorian nago deitzen didanean:

"Baduzu telefono zenbakirik?"

(Ulertzen dut: nire telefono-zenbakia daukazu? Eteten nautenean, nire belarri bionikoak kontrola galtzen du, ez dut ezer entzuten).

"O, ez".

"Orduan nirea utziko dizut".

Ematen didan papera hartzen dut, nire bakeroen poltsikoan sartzen dut, esku itsaskor bat ematen diot, hark barre artean estutzen duena.

Martinen etxera iristean, atean geratzen naiz, gorpuei eta antzekoei begira. Distantziatik, argi gorriaren azpian begirada eskaintzen delarik, gauzei nola bilatzen, uhintzen eta zutik jarraitzen duten antzematen zaie.

Erdiko mahaian, paper zimurtuen artean, Ethan Castorren azken eleberria ikusten dut.

Martin badator, besarkatu egiten nau; beti hunkitzen nauen zerbait da, nigana duen bulkada hori, batzen gaituen erru hori. Lur beretik gatoz, idorra, lehorra. Aspaldi, ospitaletik irtetean, Martin nire bila etorri zen, eta esaldi hau esan zidan, sarritan pentsatzen dut, beste inork baino hobeto definitzen nauena: Emma, isiltasunaren seme-alabak gara, goseak irensten gaitu, eta ametsak ere bai. Martinek banda batean abesten du, disko bat grabatu nahi du eta kafetegietan jotzen du. "Mark Stevenson" izeneko abesti bat idatzi zuen, gehien saltzen dena; jendea dantzara altxatzen da, txalo egiten du, bere erreperториoko dibertigarriena da. Martin nire anaia da, eta ez dut hori baino lotura zintzo eta eskuzabalagorik ezagutzen.

Arratsaldea luzatu egiten da, izugarri gustatzen zait neke hori gorputzez jabetzen denean, bere hauskortasunera itzuliak, botila hutsak eta sukaldeetako argi fluoreszente gogorraren azpian aurpegi zurbilak, izugarri gustatzen zaizkit elkarriketa desordenatu horiek, zabor-poltsei buruzkoak, hautsontzien usain garratza, marka beltzak begien azpian, inoiz nola isuri jakingo ez ditugun malko horiengatik guztiengatik. Beti berdinak dira geratzen direnak, nora joan ez dakitenak, beti azkena naiz, Martinen etxean edo beste nonbait.

Ethan Castorren liburua hartu dut, oraindik mahai erdian dagoena. Martinek esan dit hartzeko, nahi badut...eta liburuarekin banoa.

Azaroko gau batean, Martinekin nago Bar des Luciolesen. Horrela ikustea nahiago dut, aire zabalean, jendez eta zarataz inguratuta. Gure burbuila txikian gaude, era hermetikoan, honetaz eta hartaz hitz egiten. Élisek Élise utzi zuen. Pena ematen dit neska hura maite nuelako, bere harrotasuna, bere hauskortasuna, bere ahots hain berezia. Élise ezagutzen dudan neskarik ederrena da. Agian etorkizunean ikusiko dute elkar. Hamabost urterekin ezagutu zuten elkar, barnetegi batean, elkarrekin hazi ziren, egarriz, amore emateari uko eginez. Coca-Cola bat eskuan, Martinek atxikimenduaz hitz egiten du. Hain da zaila maite duzun norbait uztea. Gainera, Simonek urtebetetzeagatik oparitutako Ethan Castorren liburua amaitu berri du. Poltsan dauka, ezin dut saihestu hartzea. Ona da, bai, oso ona. Oso dibertigarria eta iluna. Ez dakit maite duzun norbait uztea zaila den, badakit zein zaila den norbait galtzea.

Gaueko ordu txikiak arte irakurri nuen. Barre asko egin nuen, eta gero ezer ez. Aste batzuk lehenago Paulek Ethan Castorren azken liburuari buruz egindako iruzkina daukat gogoan: idazten duen guztia egia da.

Bere bizitzari buruz idazten duen gizon batengan pentsatzen du, eta bere bizitza izugarri tristea da.

Imajinatu emakume bat hautapenezko kidetasunetan sinesten duena, hitzen esanahian, eta ausaz ezer uzten ez duena. Imajinatu behar baino lehen zahartu den gizon bat, eta heldutasuna onartzen ez dakien emakume bat. Imajina itzazu gizon bat eta emakume bat, eta ezkuta itzazu.

Lehenengo gauean, zure aurrean eserita nago, kamiseta beltz eta galtza bakeroez jantzita, eta bihotz formako kutxa txiki bat lepoaren inguruan, larruzko lokarri batekin lotuta, non desio bat eska dezakezun. Barruan zer dagoen jakin nahi zenuke. Ireki zilarrezko kutxatxoa, hutsik dago.

Biharamunean, irekitzen dutenean liburudendara joaten naiz Ethan Castorren eleberri gehiago erostera. Lehenengotik hasiko naiz. Poltsikoko liburuaren kontrazalean bere argazki bat dago, gazteagoa, ez hain iluna. Goitik begiratzen diote, kamerari begiratzen dio, ez du irribarrerik egiten.

Etengabe irakurtzen dut, lanetik irten bezain laster, metroan, kutxan, TGVan, tabernetan zain nagoen bitartean. Barre algaraka hasten naiz, edonon nagoela ere; ni ere harritu egiten nau horrela barre egiten entzuteak. Gero, telefonoz, Isabelleri azaltzen saiatzen naiz zergatik gustatzen zaizkidan hainbeste Ethan Castorren liburuak, idazten aurkeztzen duen jendea, haien eromena, apeta, tristura, eta puntu eta komaren erabilera zabala, berari bakarrik dagokion puntuazio-zeinu intimo bat bezalakoa, dezifratzen ahalegintzen naizena. Ethan Castorrek aste batzuk lehenago bere telefono-zenbakia idatzi zuen papera aurkitu nuen kaxoi baten hondoan, orain orri-markatzaile gisa erabiltzen dut. Liburuetarako zirrikitan sartzen dut, presaka. Zoriaren esku dago, baina etorkizuna eskura daukat, oraindik aukera baitezaket. Hori uste dut. Gau batean, Ethan Castorri deitzen diot. Egun batzuk daramatzat pentsatzen (eman zaigunaz harago ikusi behar dugula eta abar), behar den unearen zain, irakurtzeko edo egiteko ezer geratzen ez denean, beste ezer posible dela ematen duenean, merezi duen ezer geratzen ez denean.

Hartu telefonoa lehenengo txirrinean.

- Kaixo, Emma Peel naiz. Irailean aurkitu nintzen zurekin, ustekabea, rue Basfroin. Biltzen lagundu zenidan...

- Emma Peel? Mendekatzaileen heroia gisa?

- Bai, frantsesez. P-I-L-E idazten da, bateria bezala.

- Harrigarria da Emma Pile deitzea, ze zortea duzun.

- Bai, baina igelak arrantzatzeko bakarrik.

- Igelak arrantzatu? Ene, Emma, asko gustatzen zait! 1999an Oslon igel-arrantzako txapelketa irabazi nuen, agian gogoratuko duzu, Mike Tyson eta Liz Taylorren aurka, eta hauek irabazi egin zituzten: 112

igel 10 minututan, munduko errekorra, oraindik parekorik ez duena, edertasun paregabeko ikuskizuna, ikusteko zortea izan zuten guztiak txundituta utzi zituen.

— Bai, jakina, ezaguna egiten zait. Lehian jarraitzen duzu?

— Zoriturrez ez. Gailurrean zaudenean gelditzen jakin behar da, Emma. Baina hala ere zerbait har dezakegu egun hauetako batean adibidez.

Gizonen hitzak gustatzen zaizkit. Ethani buruz gogoratuko dudana da "adibidez", klausula bakar gisa, alternatibarik gabe, agindurako erabiltzen du, argigarria baino gehiago.

Ethan Castorrek "adibidez" esaten du beste aukerarik ez dagoenean.

Pentsatu nuen ahots guturala erabili beharko nuela, adimen distiratsua erakutsi beharko nuela, umore kaustikoa, asmamen eta sedukzio altxorak zabaldu beharko nituela, dena lehen hamar esaldietan, denbora-muga baten barruan. Baina elkarrizketak ez zuen bi minutu ere iraun; Ethan Castor nirekin geratu zen Lutetia tabernan, hamar egun geroago, azaroaren 12an, 19:00etan. Esan zuen: pianoaren areto handian. Ezagutu aurretik geratzen zaidan denboran, hotzez ibili naiz, leihoetatik begiratzen dut, Martini deitzen diot, kezkatuta baitago, batzuetan pentsatzen dut zer jarriko naizen azaroaren 12an, baina galdera hau sortzen da bere hutsune itzelean: Ethan Castorrek emakume askorekin biluztu eta larrua jo du bere bizitzan.

Pigalletik hurbil dagoen luxuzko hotel bateko lehen gauean, haren gainean etzanda nago, aurpegia nire eskuen artean jarrita. Nire ezpainak bere ezpainen gainean, ahapeka, erregutzen diot: mesedez, eraman nazazu bueltan.

Azaroaren 12ko 19:00ak dira. Takoiak eramaten ditut badakidalako emakume altuak gustatzen zaizkiola. Bera baino altuagoa izan nahi nuke; lasaitu egingo nintzateke (ia lortu dut, kalean elkarrekin goazenean konturatuko naiz). Ez naiz inoiz leku honetan egon. Mahai batean esertzen naiz, atzeraxeago, sarreratik ez oso urrun. Nire aurrean, ingeles batzuek barre egiten dute; atzean, neska gazte batek hogeita hamar segundoan behin bere erlojua begiratzen du erretzen duen bitartean. Ethan Castor berandu dator, gure hitzordua ahaztu ote duen galdetzeko adina. Edalontzi bat ardo zuri edaten dut, beldurrak akabatzen, bihotza sentitzen dut sabelean eta oinazpietan taupadaka. Sartu gelan, begiratu azkar bat eman, beste mahai batera joateko itxurak egin, ni ikusi eta nirekin esertzen da. Sentitzen du, gorroto du jendeari itxaronaraztea, izutu egiten du, trabak omen zeuden aparkatzeko, arazoak izan zituen.

Hotz egiten du kanpoan, sudur gorria du.

Beraz, hemen gaude. Ethan Castor begira daukat, aztertzen nau, pisatzen nau;

elkarrizketa hutsala da; ebaluazio-fasean gaude. Hitz egitea eragozten dioten galdera batzuk egiten ditu; egoera ebalua dezake, eta ez du ezkututzen. Bere begietan, sumin itzali hori ikusten dut, errautsa bezalako zerbait.

Har dezagun gizon seguru eta trebe bat. Distantzia txiki bat erakusten du, nekatua.

Har dezagun emakume beldurti bat, baina bere buruari eta bestearen begiradari eusteko gai dena.

Har ditzagun gizon bat eta emakume bat eta nahas ditzagun.

Ethan Castorrek azkar edaten du, bere liburuetan bezala. Alkoholak hiltun egiten nau, beraz, zehaztasunik eman gabe hitz egiten dut (gauza bera da soberan sentitzen naizenean, inoiz ezin izan dut erregistro egokia aurkitu). Egunkari batean lan egiten dut, eta brodatuei, tokiko gastronomiari eta Calaisko parpailari buruzko artikuluak idazten ditut. Père-Lachaise ondoko apartamentu zahar batean bizi naiz. Nire bizilagunak uste du ibiltzen azkarregi noala; haren jaki platerak dardarka jartzen ditu. Nire gurasoak triste daude eta Quimperren bizi dira. Nire amonak uretako eskia egiten zuen hirurogeita hamabost urterekin eta dantzan egin zuen laurogei urterekin. Orain laurogeita sei urte ditu eta batzuetan gasolina edaten du, nahi gabe.

Patata frijituez betetzen naiz nire hirugarren basoa amaitzen dudan bitartean; dibertitzen ari naiz, bistan da.

Polita eta burutsua nintzela pentsatu nuen, horregatik gonbidatu ninduen irtetara (nire xalotasunak harritu egiten nau askotan, atzera begirakoan).

Egia esan, ez, ez bereziki, bon, orain bai, baina ez lehen aldiz ikusi ninduenean, irailean. Ilea hauts garbitzaile batek bezala orraztuta neraman eta triku larruzko beroki beldurgarri batez jantzita nindoan. Gogoan du. Erabat atsekabetuta ematen nuen. Berrogeita hamar aldiz barkamena eskatu nion. Gainera, ez zaizkio gustatzen barkamena eskatzen duten emakumeak. Ni ikustekotan geratu zen, nirekin oheratu zitekeela pentsatu zuelako. Neska askok idazten diote edo deitzen diote bere liburuak maite zituztelako. Antolatu egiten ditu, sailkatu, begiratu ere egin gabe. Batzuetanitsu-itsuan aritzen da, eta behin bakarrik geratzen da haiekin, bi aldiz gehienez. Inoiz desbideratzen ez den hastapena da hura.

Bezperan, inoiz ikusi ez nuen neska bat ezagutu zuen. Argazki bat bidali zion kulerotan, hoteleko helbidea eta gela-zenbakia. Sartu zenean, harrituta geratu zen. Oso gaztea eta polita zen. Berehala larrua jo zion, hitz egin eta edan gabe, eta gero joan egin zen. Bere emaztea joaten denean neskekin oheratzen dela dio, tristea da, baina horrela arnasa hartzen du, ez dago harro, bon, bai, pixka bat bai, maite du, erotuta maite du, gorrotatu ere egiten du, batzuetan bere burua galtzen duela sentitzen du, baina ez, barrutik ez, barrutik dar-dar egiten du, eta gero bi neskato eder eta dibertigarri ditu, liburuak

idazten ditu, diru dezente irabazten du gutxi lan eginda, garrantzitsuena bizirik sentitzea da, ezta? Oso gauza intimoak kontatzen dizkit, ez daki zergatik, arraroa da, beste whisky bat eskatzen du. Bai, beste kopa bat ardo gustatuko litzaidake. Kontua ez da gure arteko sedukzioa. Hitz egiten dugun edo larrua jotzen dugun, hori da kontua. Jokoa baretu egin da. Orain pentsatzen ari naizela, ez dut Ethan Castorrekin larrua jo nahi. Bestalde, ez du kezkatzeko zantzurik ematen. Ez dut ematen larrua jotzeko prest nagoenik. Lehen begiratuan, ez dago hain gaizki. Gaur gauean nekatuta dago, eta bihar lagun batek gomendatu zion hogeita bi urteko bulgariar batekin du hitzordua. Biharamunean, beste batek gutun gori-goriak idatzi zizkion. Bere emazteak lan asko egiten du, astebete joan da Hong Kongeko hitzaldi batera, eta alabak amonaren etxean daude.

Ia hamarrek dira, goseak gaude, ez gara horrela geratuko, urdaila hutsik dugula.

Bigarren gauean, Bastilla ondoko kafetegi baten atzealdean geunden. Aurreko gauetik mozkortuta jarraitzen duzula esaten diozu. Zure eskua nire gonaren oso azpian dago, zure behatzak nire barruan. Zure beste eskua nire masailean: "Maite zaitut, Emma".

Jada ez dago patata frijiturik, ezta kakahueterik ere. Utziko diozu nire mugikorra? Lagun bati deitu nahi dio, gurekin etorriko zela uste zuen bati. Ezagutu behar dudala dio. Oso idazle ospetsua da, oso publizitatua, oso ederra, dena dauka. Maitemindu egingo naiz.

Gaur gauean ikusi nahi du, Raphaël hurrengo egunean joango baita hilabete batzuetarako. Ezagutzen dut Raphaël Méduse, haren aurpegia, haren liburuen izenburuak, ez dut bat ere irakurri.

Raphaël lagun batekin dago XX. barrutiko jatetxe batean; geroago etorriko da gurekin.

Jaikitzean, asko edan dudala konturatzen naiz: lurrean etzanda gera ninteke.

Komuneko ispiluan nire aurpegiari begiratzen diot, nire begi distiratsuei, nire masail gorrixkei.

Ethan Castorren autoan, atzeko eserlekuan dagoen egunkari bat arakatzen ari naiz. Aste honetakoa da; hari eskainitako orrialde bikoitz bat badago, bi argazkirekin.

Rue de Bucin, itxi behar duten jatetxe baten aurrean gaude. Atean, jabeak barkamena eskatzen du, besoak astinduz: arazo larri bat dute sukaldean. Beste baten bila goazela, neure buruari ozenki galdetzen diot ea zer esan nahi duen sukaldean: atea itxi egin da gure atzean, jende gaixo hura bere kasa utzita, eta gu urrun gaude, lagundu ezinean, abaildutako zorigaitzetik kanpo. Hormak oliba-olioz zikinduta daude, zorua banilla izozkiz estalita, jabea, ahuspez etzanda, tomate saltsa koilaratxo batekin biltzen saiatzen da, eta zilarrezko sardexka bat sukaldariaren bekokian dago iltzatuta, baina ezin du atera.

Aspaldi, Rue de l'Universitéko jatetxe bat ezagutzen nuen; proba genezakeena. Urrats erabakiorrez, okerreko norabidean noa, Ethanek protesta ahula egiten duen bitartean, baina bai, ziur nago hortik

dela, pixka bat ibili besterik ez dugu egin behar, pixa egiteko gogo handia du, gehienez bost minutu iraungo duela kalkulaten du. Hirurehun edo laurehun metro gehiago ibili ginen, nire akatsa onartu behar dut, Rue de l'Université atzean geratu zen, arrazoi zuen, barkamena biziki eskatzen diot, asko sentitzen dut, konbentzituta nengoen, lurrari ostikoa ematen dio.

Bon, zure eskuetan uzten dut (esamolde bat da, e?): jada ez dut esku hartzen ez norabideetan ez jatetxeetan, gainera, hemen, isildu egiten naiz, hitz ematen dizut.

Pauso arinean goaz, horditasuna desagertzen doa, alaitasun sentsazioa geratzen da.

Saint-Germain bulebarrean, bueltan goazela, ardo beltzari alergia diodala esan nion Ethan Castorri. Bai, egia da. Doministiku eragiten didate bat-batean, kopa batekin aski dut, nahiko azkar datozkit, eta, minutu batzuen ondoren, ardoaren mende nago. Loiraren iparraldean ez da ezer gertatzen, baina hegoaldean maiztu egiten da eta ordu batzuk iraun dezake. Ethan Castor sinesgaitz agertzen da. Baina bai, egia da, doministiku egiten dut ero baten antzera, kontrolik gabe, dozenaka musuzapi poltsa beteta, eta negar egiten dut atsekabetuta. Botikak daude horretarako, baina ardo zuria ere gustatzen zait. Neguan, amonak bizpahiru bularretako, hiru edo lau kulero, gerriko bat, kulero batzuk, saretako galtzerdi batzuk eta leporaino igotako artilezko galtzerdi batzuk erabiltzen ditu. Zin dagizut. Behin, telenobela absurduko pertsonaia batekin maitemindu nintzen, 130 atal baino gehiago iraun zuen telenobela batekin. Mark zuen izena. Nire etxean zegoen, nire gelan, egunero. Denborarekin ukituko ninduela uste nuen. Martxoko gau batean, Txekhoven obra bat ikusten ari nintzela, nire eskuak nire ondoan eserita zegoen gizonarenarekin topo egin zuen. Gure behatzak ia hiru orduz laztandu ziren ilunpetan. Emanaldiaren amaieran, argiak piztu baino lehen joan zen. Châteleteko geltokian, bi uhal garraiatzaileak hartzen ditut lanera joateko. Izugarri gustatzen zait, pausoa bizkortzeko sentipen iheskor hori, lurretik ziztu bizian ateratzeko sentsazio hori.

Eskolako oporretan, adibidez, edo eguerdian, jende gutxi dagoenean, azkar asko ibiltzen naiz, begiak itxita.

Ez da beharrezkoa barandari heltzea, ezta korrika egitea ere; besoak pixka bat luza daitezke orekari eusteko. Hegan noa. Urtebete edo bi urte barru, badirudi RATPk abiadura handiko pasabide mugikor berri bat inauguratuko duela Montparnassen, bederatzi edo hamar kilometro orduko abiaduran. Hau probatzeko gogo!

A zelako sentsazioa, Ethan! Imajinatzen duzu? Duela urte batzuk lan egin nuen taberna batean gizon bat etortzen zen gauero, mahai berean esertzen zen barrari begira, eta niri begira egoten zen. Uda batean, kafetegian, lau postal jaso nituen, lau toki ezberdinetakoak. Gizon honek (ziur nago bera zela), sinadura irakurtezina zuenak, oporraldia kontatu zidan, itzalkinak, palmondo hostoak eta Niçoise

entsalada – eta pertsonaien galeria bat aurkeztu zidan, izen barregarriekin, eta haien ekintzak eta elkarrizketak behatu eta kontatuz.

Eskutitzak xelebreak ziren, arraroak, bitxiak. Ziur naiz jende hori ez zela existitzen, berak asmatu zituela. Irailean, gizona kafetegira itzuli eta leku berean eseri zen. Joan zenean, Eiffel Dorreko postal bat utzi zuen mahai gainean, eta atzealdean "Eskerrik asko" idatzi zuen. Ez nuen berriro ikusi. Nire anaiak Martin du izena, zetazeoei buruzko itsas biologiako tesi bat idatzi zuen, lagunekin jotzen du musika, kezkatzen da jende ospetsua ezagutzen dudanean eta egunean bi litro Coca-Cola edaten ditu. Tabernak eta jaiak gustatzen zaizkit, jendea dabilen tokiak; jendea behatzea gustatzen zait, entzutea. Batzuetan badirudi bizitzak ihes egiten didala. Ez naiz denboraren joanaz ari, Ethan, aire zabalean egotearen sentrazio bitxi eta gozo horretaz ari naiz. A, bai, egia da, isilduko nintzela esan nuen.

Ethan Castor gelditu egin zen, niri begira, dutxako txano bat eta gamelu-ilezko txabusina bat jantzita baneuzka bezala. Azkenean jatetxe italiar bat aurkitu genuen Dragon kalean. Iritsi bezain laster, Ethan pixa egitera joan zen. Ez zuen "piperrik" esaten, komuna neskena dela usteagatik hura ez zen komunera joan, ez baitzegokion, nonbait.

Egunkaria eraman nuen, autoan irakurri ezin izan nuena (nazka ematen dit). Itzultzen denean, gozatu egiten dut ozenki irakurtzen, iseka eginez: Ethan Castor, bere bizitza, bere obra, ausaz aukeratutako pasarte batzuk, gure bizilagunentzat oso interesgarriak direnak.

Bakarrak afaltzeko prestatzen ari gara, eta ez naiz beldur. Ezin dut bera bezalako gizon bat seduzitu. Lasaitu eta arinago sentiarazten nau. Txikitan, udako goiz batean irten nintzen etxetik, zazpi edo zortzi urte nituen. Plastikozko poltsa batean, nire hortzetako eskuila, koloretako errotuladoreak, "super chic" iruditu zitzaidan hipopotamozko txano bat, goma elastiko batzuk eta koaderno bat nituen. Hogei ordu geroago aurkitu ninduten, zuhaitz baten azpian lo. Saiatua nintzen telenobela batean bezala su bat egiten, amonaren etxean ikusten nuen naufrago familia baten poz eta atsekabeei buruzko telenobelan. Txikitan, amets egiten nuen beste pertsona bat nintzela, ederragoa, ez hain lotsatia, edo mutilen artean oso ezaguna zen norbait. Nire eskolan zegoen neska bat gogoratzen dut. Ikasturte amaierako ikuskizunean Claude Françoisen abesti bat dantzatu zuen. Lentejuelazko gona gorri bat zeraman. Ilehoria eta gardena zen. Hainbeste nahi nuen bera izatea. Oraindik gogoan ditut haren aurpegia eta izena.

Ethan isilik dagoelako ari naiz. Bere isiltasunak ikaratu egiten nauelako. Eta ahoa bete hortz hitz egiten ez dugunez, oraindik ez naiz hasi nire zainuriekin labean, menditxo hori zuri bat plateraren erdian, gruyère gazta urtuz estalia. Sardexkaz lastandu, luzatu, korapilatu, eta txorakeriak esaten ari naiz.

Imajinatu bere platera amaitu duen gizon bat. Imajina ezazue gizon batek bat-batean emakume bat (patata frijitu batzuk bakarrik jan eta ardo asko edan duena) hunkitu eta kikildu egin duela adierazten duena. Aspalditik ez zitzaion horrelakorik gertatzen, gorroto zion horri. Galbidean maitemintzen ari da. Ez, ez da txantxetan ari.

Imajina ezazue gizon bat harrokeria galdu duena.

Begiratu emakumeari eta ebaluatu inpaktua.

Pasatuko zaiola esan du. Lutetian, zoragarri sentitzen zen, egoera kontrolatzen zuen. Baina orain, inola ez. Nire urrats izugarria, gaizki-ulertuen aurrean dudak konfiantza eta ardo beltzarekiko alergia gertagaitza aurkitzea ezinezkoa den jatetxe horren erruz da. Eta gero, Grande Vitesseko pasabide mugikor horretan, non entzun nuen horrelakorik?

Hiruzpalau sardexka jaki irensteko aprobe txatu nuen. Egia da ez duela itxura onik. Sentitzen dut, edo ez, ez dut sentitzen, sentitzen dut, edo ez, ez dut sentitzen, ahaztu dut ez zaizkizula gustatzen barkamena eskatzen duten emakumeak. Ez naiz barkamenik eskatzen ari, egia esan, baina nahiago baduzu, joan gaitezke, bakoitza bere etxera joan daiteke. Raphaël Médusek deia itzultzen dit unean bertan nire mugikorrera, berarekin hitz egiteko eskatzen du, gizalegez. Ethani begiratzen diot telefonoz hitz egiten duenean, haren ezpainak beste ezer baino gehiago, ezpainak hortzen kontra estututa, eta haren irribarrean, deskribatu ezin dudak haur herabetasun bat. Lehenengo gauean, zure autoan, 20. barrutiko jatetxe batean Raphaël eta Julietterekin elkartzera gindoazela, Nicolettaren kanta zahar bat entzuten zen irratian. Berarekin kantatzen dut: "Eguzkia hil da, eguzkia hil da, atzo hondar beroan egin genuen lo, atzo guretzat ederra izan zen, neguan ere ederra izan zen, hori atzo izan zen". Nigana biratzen zara, dibertituta: -"klasikoak ezagutzen dituzu".

Bilera bat dugu Floren Kafean Raphaël Méduserekin hamabi eta erdietan.

Ethan Castorrek jada ez du irribarrerik egiten; niri begira dago, eta ni isilik nago.

Seguru zegoela uste nuen, enkoadraketatik kanpo.

Baina urakanaren begian nago, eta orain musu ematea nahi nuke.

Orain musu ematen ari zait.

Ethani buruz ditudan irudietatik, hau da zehatzena, zalantzarik gabe. Bere aurpegia nirearengana hurbiltzen, bat-bateko mugimendu hori, bere begirada liluragarria.

Zerbitzariak pastazko plater handiak jarri ditu gure aurrean; ez naiz jada gose, hobe dut etxera joan.

Emma Pile dut izena. Erokeriaz maitatu nuen existitzen ez zen gizon bat, eta bizi eta egoskor dagoen gizon batez maitemintzen ari naiz, esanak esan, zazpi whisky jarraian baraurik edateko gai dena, erori gabe eta gernuari hogeita hamar minutuz eusteko gai dena, hotzean lasterka doan bitartean. Nire

aurrean eserita dago, aurpegia laztantzen. Dozenaka emakumerekin oheratu da, eta ez da inoiz nirea izango.

Gizon bat jatetxera sartzen da loreak saltzeko, zeta urdinez jantzita. Mahaietara hurbiltzen da. Ethanek gaitzespen keinua egin du, baina gizona berriro hurbiltzen da eta arrosa gorri bat jartzen dit. Ethani zuzentzen zaio, ahapeka xuxurlatuz: "Lorea eskaintzen dizut, axola ez bazaizu". Lauzpabost kopa ardo beltz edan ditut eta doministikurik ez. Nire gorputza beste gauza batzuetan dago. Kafea amaitzen dudanean, ur pixka bat botatzen dut katiluan azukrea disolbatzeko. Zaporea maite dut, goxotasuna. Pentsatu gabe egiten dut keinua, bakarrik banengo bezala. Ethanek ironiaz dio: "Dotorea da". Kanean musu ematen dit, ukitzen nau, ilea laztantzen dit. Esaten du: "Zer egingo dugu, Emma? Zutaz maiteminduta nago". Esaten du: "Ez dirudi kezkatuta zaudenik". Barre egiten dut eta berdin zait.

Triku bat naiz errepide nagusia zeharkatzen gauaren erdian, arriskuarekin zerikusirik ez duen trikua. Hamar urterekin, buruz behera erori nintzen igerileku huts batean. Hurrengo urtean, eski-irteera batean, hamar minutu eman nituen teleski bati helduta, lurretik hiruzpalau metrora, jaitsieraren ondoren makila askatu behar nuela ahaztu zitzaidalako. Hamabost urterekin, institutuan, lehenengo solairutik salto egin nuen, katuak bezala, ea zutik erortzen nintzen ikusteko.

Egun hartan konturatu nintzen bizkarrez eror zitekeela, kolpe gor batez.

Nire ausarkeria nire axolagabekeriaren parekoa da. Asko edan dut eta zoriontsua naiz. Ez zait axola zenbat metro bereizten nauten lehorretik.

Zure izena esatea gustatzen zait, Ethan, bere goxotasuna, bere promesa. "Utzidazu aurkeztan, Henri dut izena, bizitzan arrakasta izatea gustatuko litzaidake, maitatua izatea". Pigallen, lehenengo gauean, taberna baten hondoan, gizon kantariari begiratzen diot. Raphaëlek kontatzen dit nola ezagutu zintuen, zenbat maite zaituen, munduko gizonik onena zarela dio, maitagarriena. Lehen aldia da beste emakume batekin ikusten zaituena. Ez kendu begiak handik, zure belaunak nireen artean daude.

Le Floren sartu zenean, zerbitzariak bostekoa eman zion eta bere hurrengo liburuaz galdetu zion, oraindik banatzen hasi gabe baitago. Ez, ez du bere izen ona arriskuan jartzeko beldurrik. Jende hau diskretua da, egunero ikusten ditu, isildu egiten da eta ez du gehiago pentsatzen. Ethanek kopa bat eskatzen du, ezpainak ferekatzen dizkit; hitzordua dugu Raphaël Méduserekin, badaki nola desiratu. Zain nengoela, bere aurrean eserita, ondo ezagutzen dudak leku honetan, bere lurraldean, altuera galtzen ari naiz. Itxaroten dudak bitartean, zalantza instalatzen da nigan, eta garatzen da. Zein inozoa naizen. Bata besteen artean, eta ez basatiagorik.

Aurreko egunean Pariseko onena zela zioen neska bati larrua jo zion, bihar poloniar edo irlandar batekin oheratuko da, ez dakit, gaur gauean inozentzia pixka batekin gutizia bat eman nahiko lioke,

urrutitik ikusi ninduen, nire azal iluna, nire aho lodia, nire bakeroen azpian erraz bereizten da ipurdi on hori, nire azala leuna da, esan zuen, seguruenik bigundu egingo du, hain garbi ahurraren azpian, kopa batzuk gehiago, eta tratua itxita egongo da, agian, zorte pixka batekin, hirukote edo laukote batean egingo dugu, Raphaël Méduse ez da azkena sexuan, ulertzen dugu. Gaur ilargi betea dago, bere emaztea munduaren beste aldean dago, gaur aisialdia da, zintzurra eta kokotsa sakon larrutuko dizkiogu, horrela hitz egiten da, Ethan, ezta? Niri begira dago, eskuak nire kamisetaren azpian irristatzen ditu, ez dakit zerk egiten nauen hain bat-batean zaurgarri. Beste leku batean egon nahi dut, berarekin, bere eskuak nire bularretan, gure gorputzak aurki daitezen eta horretaz gehiago hitz egin ez dezagun. Edo, azkenean, lozorrotik atera, altxatu, begiak musukatu eta taxi bat hartu. Bat-batean Markengan pentsatzen dut, eta berak ni ikusi gabe begiratzen zidan, Ethanen aurpegia eskuetan hartzen dut. Nire behatzen azpian, bere lokiak taupadaka sentitzen ditut. Nire ahotsa sakona da eta xuxurlatzen dut: Izutzero jolasten ari bazara, oraintxe bertan. Orain. Ahal duzun bitartean. Ez didazu sinetsarazi behar nitaz maiteminduta zaudela larrua jotzeko.

Behin baino gehiagotan errepikatzen dut: ezin duzu honetan jolastu, Ethan, ez nirekin.

Raphaël Médusek mugikorrera deitzen dit hirugarren aldiz, XX. barrutian dago oraindik, eta berarekin bat egitea iradokitzen du.

Ethanen kotxera itzultzean, konturatzen naiz bere egunkaria jabetxean utzi nuela, atzeko eserlekuan. Barkatu.

Bai, kaguen, eskubide osoa dut barkamena eskatzeko.

Autoan, ea ilea erortzen ari ote zaidan du kezka. Horixe, Ethan, kontatu behar nizun, ikaragarria da, eskukadaka, hemen dago bat, handia, nire oinetan, kaguen, eskuetatik ihes egin zidan, atzean hegaldatu zen, zure umearen kotxeko eserlekura, ez, sentitzen dut, ezin dut harrapatu, gizon batek eman zidan perfume honi buruz kontatzea ere ahaztu nuen, iraunkorra, hordigarria, pilo bat bota nuen, gorputz osoa busti nuen, izugarri gustatzen zait, eta jakingo bazenu nolako beroa daukadan, tantak botatzen ditut harriak bezala, girogailu sendo bat erosi beharko duzu. Aizu, bat-batean oka egiteko gogoia dut. Ez duzu gelditu nahi?

Txantxa zen. Barkatu, bai, barkatu, oso gustu txarrekoa da.

Ez zara haserretuko, ezta? Egia da, arrazoi duzu, ez dakit. Ez dakit zer gertatzen ari den. Barkatu, beldur naiz.

Ez, ez naiz autoaren beldur. Ez zait ilea erortzen ari, ez dut ezer galtzeko, zertarako sartu izua? Abiatu berriro motorra, ni kopilotua izango naiz, bai, bai, oraingoan badakit non dagoen, hogeigarren kalea

nire esku-ahurra bezala ezagutzen dut. Ezkerrera biratu eta zuzen jarraitzen duzu. Ethan, esan nizun erokeriaz maitatu nuela existitzen ez zen gizon bat.

Bortxaz eta neurritz maite izan nuen, baldintzarik gabe. Orain irribarre egiten dut berataz pentsatzean, baina gaur ez nago ziur egia faltsukeriatik bereizten dudan, inozentzia gezurretatik. Hau ulertu behar duzu, Ethan. Gezurretan ari zaizkidanean, gizona erreparatzen diet, eta ezin dut haien nahastea edo axolagabekeria interpretatu.

Parisen zehar goaz, kaleak hutsik daude. Neguko arratsalde honetan ez zenuke irten behar. Igo irriatiaren bolumena eta, hamargarrenez, errepikatu zer egingo dugun, Emma. Atzean zarata arraro bat entzun genuenean, bizkor zihoan, kotxea bat-batean ezkerretara biratu eta berriro frenatu zuen. Leihatilatik, diagnostikoa iragartzen du: gurpila zulatuta...

Salto batean, irten eta gurpila kentzen hasiko naiz. Ethanek harrituta begiratzen dit. Berak egin dezake. Ez, axola ez bazaizu, nahiago dut nik neuk egin, autoan izoztuta geratu baino. Asko gustatzen zait autobusen gurpilak aldatzea, ondo pasatzen dut; begiratu niri eta ikasi hortik.

Izan ere, niri begira dago. Berokia kendu eta katuaren biradera indarrez erabiltzen dut. Pasa iezadazu ordezkoko gurpila. Ez nizun esan Hulken iloba nintzela? Beno, orain badakizu, baina hori ez da hain ofiziala, beraz nahiago nuke zure liburuetan edo beste inon aipatuko ez bazenu, mesedez. Bai, badirudi bizitza osoa daramadala hau egiten.

105 metrora plastikozko poltsa bat zaborretara botatzea bezala da.

Egunero praktikatzen dut, lanpetuta egon beharra daukat.

Hemen gaude berriro autoan, hamar gradu zero azpitik, Ethan Castorri hortzak behartuz kriskitintzen dizkiotelako. Ez kezkatu, Ethan, kopa bat edo bi hartzera joango gara zure lagun Raphaelekin. Eskua zure arroparen azpian jarriko dut, laztan pixka bat egin diezadakezu, nahi baduzu, gure listuak nahastuko ditugu erreakzio kimiko hau hurbilagotik aztertzeko, bakarra dela pentsa dezakegulako, eta gero etxera joan eta nitaz ahaztuko zara. Gehiegi edan duzu, nekatuta zaude, ikusten duzu zein erraza den galtzea, hau behar duzu, zalantzarik gabe, hain da gozoa sinestea, gau bakar batez, bizitza beste nonbait dagoela, baina funtsean badakizu ezetz, funtsean indartsua zara. Jolasten ari ote naizen galdetu dit. Berak galdetzen dit ea jolasten ari naizen. Ez, ez naiz jolasten ari, Ethan, momentuan dago, ia konortea galduta. Ordu batzuk geroago, neure burua proiektatu ezinik, hutsaren sakontasuna eta galeraren intentsitatea imajinatu ezinik. Inoiz ezin izan dut neure burua babestu; nire garunaren ipar hemisferioan falta den espazio bat izan behar du, edo konexio-arazo bat; konpondu egin behar dut. Bitartean, aurrera jarraitzen dut zalantzarik gabe, eta badakit edozein egoeratan irribarre egiten.

Bigarren gauean, Bastilla ondoko kafetegi batean, maite zaitudala edo zurekin maiteminduta nagoela esatea nahi duzu. Hori entzun behar duzu.

Raphaël eta Julietterekin topo egin nuen auzoko jatetxe txiki batean. Berandu zen, ez zidaten edaririk zerbitzatzeko eta ixten ari ziren. Ethan eta bere lagunaren berrelkartzea ikusten nuen. Efusibitate horretan, anaia, gertuko eta maitekor gisa eusten zioten biek elkarri. Bai, gustatuko litzaidake zurekin joatea zerbait hartzera norabait, nahi duzun lekura. Raphaël dibertigarria da, txinpartatsua, deabrutxo bat bere onetik aterata. Dena daki Parisi buruzko gauetz. Dei batzuk egiten ditut tabernarik zabalik ote dagoen ikusteko, han eta hemen; non aukeratu badaukat. Haurtxoen aulkiak maletategian jarri behar ditugu. Gutxienez ez zaizu ilea erortzen ari, Juliette, Ethan arazoetan sar daitekeelako. Nire eserlekua aurrerantz mugitzea nahi duzu? Pneumatikoez kirrinka egiten dute autoa martxan jartzen dugunean, Starsky eta Hutchen kanta abesten dut. Ethanek uste du telebista gehiegi ikusten dudala.

Bidean, Raphaëli esaten dio maitemintzen ari dela. Raphaëlek ezagutzen du, bere bizitza iraungi egin da, gutxienez amildegia neur dezake, bere oinen azpian zabaldu dena.

Ez dut telebista ikusten, Ethan, pena da, agian liburuak irakurri eta neguko gauetan beste edozeinekin ateratzea aurreztuko nuke.

Pigalle plazako taberna baten atzealdean eserita gaude laurok. Berehala maitemintzen naiz.

Leku honetako aurpegiek, horma horiek eta argi gorriek uzten naute zurbil. Nire atzean, gizon batek kantu frantses zaharrak abesten ditu.

Alkoholak lokartu eta eten egiten nau, distira egiten dit, iruditzen zait oreka galdu gabe gehiago edan dezakedala.

Ethan, maite zaitut, baina ezin dizut esan, zentzugabea da maite izatea.

Horrelako zerbait. Hain azkar. Ethanek jakin nahi du nor zen gogoratzen nuen telenobelako heroia. Bera kalez kale ibiltzen zenean eta gauero emakume desberdin batekin oheratzen zenean (berea ezagutu zuen arte), nire bizitzako sei hilabete eman nituen etxean itxita, Marken zain. Bai kointzidentzia bitxia. Urte hartan kanpoan izan banintz, elkar ezagutuko genuen?

Ethan zigarroak eroatera jaiki, mutil bat hurbildu eta eseri egin da. Polita aurkitzen nau, desberdina, eta kopa batera edo dantzara gonbidatu nahi nau. Raphaëlek eta Juliettek musu ematen didate. Ethan itzultzen denean, mutila jaiki egiten da, barkamena eskatzen du, eta Ethanek besarkatu egiten nau: "Ezin zaitugu minutu batez ere utzi". Gaur gauean izango da. Nire gaua: bakarra, magikoa. Alice bezalakoa naiz Woody Allenen film hartan. Gizon guztiak zoratzen daude berarekin, sukaldariak nahi gabe bota baitzuen Yang doktorearen maitasun-edabea arrautza-pontxean. Bat-batean, hurbildu egiten dira, inguruan pilatzen dira, bultza egiten dute berarekin hitz egiteko. Ordu erdi daramat zuri

begira, dena niretzat zarela esan nahi dizut (badakit galdua nintzatekeela zu gabe, bat-batean zu zara nire unibertsoa, zu zara iraultzaileena, my name is Nat), maite zaitut, zurekin ezkondu nahi dut.

Beraz, gaur gauean femme fatale bat naiz. Behin bakarrik gertatzen da bizitzan, aprobetxatu, andrea, eta bai, gaur gauean, hemen bertan, eguzkipean, ez galdu aukera, bihar erraiak nahasten dizkizun kristoren biharamunarekin esnatuko zara, bakarrik zure sofa-ohean, agur lekaioak eta kristalezko zapatilak, zure zapatila zaharrak jantziko dituzu eta, metroan zutik, ea ametsetan ibili zaren galdetuko diozu zeure buruari. Haren bekokiko izerdia dastatzen dut, bere begietatik behatz bat pasatzen dut, bere ezpainak, bere eskuak nire bila dabilta, besarkatu egiten naute, jantzi gorriko gizonari begiratzen diot kantari dagoela, bere esku ihartsua mikrofonoari helduz, bere ilea tupe batean bildua, eta gure inguruan gaueko lozorroa, Ethani begiratzen diot, bere ahurren beroa sentitzen dut nire azalean, musu ematen dit norbaitek zerbait lapurtuko balu bezala, maite zaitut zoramenaren zoroaz, Ethan, poztasunak bihurtuko al nau hain indartsu? Askok gustatzen zaio ron eta menda zaporea nire ahoan. Esaten du: Emma, deabrua zara.

Hartu gizon bat eta emakume bat, eta indarrez jo ea zer atertzen zaizun...

Place Pigalleko hotel neobarroko Catherine Deneuve izeneko gelan etzanda nago, estanpatu ulertezin batez inguraturik, oreka galdu nuen kafearen aurrean. Supazter faltsuak tximinian. Ethan Castor nire ondoan dago, erdi biluzik.

Amaitu dut kopa. Ez dut gogoratzen ea beste bat ote dudan. Ethanen arnasa sentitu dut ahoan eta begiak itxi. Burua mahai gainean jarri nuen, besoen artean. Ahotsak isildu egin ziren, beraz, desira, galera eta ekina adierazteko hitzak bilatu nituen, baina hitzak ahoan urtzen zitzaizkidan eta egarri nintzen. Ethan beldur zen. Bakean uzteko esan nion. Elkarren ondoan etzan gintezen nahi zuen, elkarrekin lo egin genezan. Baietz esan dut. Zutitu egin nintzen. Hoteleraino joan nintzen; ez ninduen kargatu behar izan. Zapatak non utzi nituen kezkatzen ninduen, jantzita neuzkan. Azken kopa bat nahi nuen, izotzarekin, mesedez, telenobela amerikarretan bezala. Ethanek behin baino gehiagotan galdetu zidan ea atseden hartu nahi nuen. Baietz esan nion. Luxuzko hotel batean, zergatik ez? Ohea nirea baino handiagoa eta erosoagoa izango zen.

Bai, Ethan, gogoratzen dut, bihar balitz bezala, betiko gogoratzen dut. Ohea izugarria da, bainuontzia ere bai, baina esnatu beharra daukat. Etxera joan behar dut. Ethanek bere hatzak barrura irristatzen ditu eta utzi egiten dut. Bere eskuek ukitzen naute, esploratzen naute, bere eskuek nire arnasa harrapatzen dute eta otoi eskatzen diot: utzidazu eskatutako zerbaiti uko egiten. Bere gainean etzaten naiz, bere azal argia maite dut, bere betileak begiak ixten dituenean, bere hortzak. Berrirorregutuzen dizut: Ethan, maite banauzu, eraman nazazu bueltan. Bai, maitasunari ekin genizaoike, bainu bat

hartu, eguna argitu arte itxaron, igelean jolastu edo txanpon bat jaurti. Gure inguruan hiria lo dago eta gu esna gaude, desioak taupadak ditut nire eskumuturren zainetan, nire behatzen gorringoetan. Ez dakit zer ezusteko, zer beldur, zer adore edo koldarkeria, ez dakit. Azken batean, esan nuen: eraman nazazu berriro. Ethan ohean eseri zen, bere aurrean makurtu nintzen zapatak janzteko, lokarriak lotu nituen, ez nion begirik ikusi nahi, hil egingo nintzen. Goizean goiz Pigalle plaza zeharkatu genuen bere kotxea bilatzeko. Seguru asko damutuko zait, bizitza osoan damutuko zait. Ethan Castor maite dut eta etxera noa. Ez du behin baino gehiago emakumerik ikusten.

Lehen goizean, etxetik metro gutxira, nire telefono-zenbakia eskatzen didazu. Eraikinean sartu arte itxaroten duzu berrabiazai baino lehen. Zalantza egiten dut ate aurrean; hain zaila da maite duzun norbait uztea, hain da arraroa horrela maitatzea: abandonuan. Dutzatu egingo naiz, pixka batean etzan, eta gero lanera joango naiz. Ahaztuko dut. Hala ere, Ethan Castor existitzen da, ezagutzen dut. Bere autoan eserita nago eta etxerako bidea erakusten diot. Esaten du: -"Zer egingo dugu, Emma? Ez dugu ezer egingo, Ethan, ezer ez. Itxaron dezagun. Errepideko bazterbidean destripatutako triku bat naiz". Hirugarren gauean, Rue de la Sorbonneko hotel batean, elkarren ondoan etzanda gaude. Aurpegia laztantzen didazu, begiak musukatzen dizkidazu, ea zurekin bizi nintekeen galdetzen didazu. Ez dakit. Bai, hala uste duzu.

Hirugarren gauean, Rue de la Sorbonneko hotel honetan, zure gorputzak nire gorputza pisatzen du, nire ezpainak laztantzen dituzu: Emma, ez dizut inoiz horrela musurik eman.

-Gogoratzen ez duzulako da.

Ethan Castorrek zerbait ahazten du edonora doala ere.

Bere pizgailua italiar jatetxean, bere jaka hotelean, bere liburua kafetegian, arrastoa utzi beharko balu bezala. Lehen gauaren biharamunean, Ethanek deitu zidan. Ezin izan zuen lorik egin, egun osoa eman zuen nire ipurdian pentsatzen, ez bakarrik nire ipurdian, noski, elkar ikustea nahi zuen, elkar ukitzea. Dei horren zain egon nintzen, erokeriaz desiratu nuen, baina Ethanen ahotsa ezagutu bezain laster, ez zela existitzen iruditu zitzaidan, buruz eraiki nuela. Baina Ethanek deitu ninduen. Ethan Castor hiru gau jarraian ikusi nuen. Bestalde, ez dakit ahuleziaztat, salbuespentzat, errekortzat edo (baita ere) zerbait gehiago zelako frogatzat hartzea.

Hirugarren gauean, Ethanekin topo egin nuen, telefono bidez zehaztutako hotel batean. Emazteak biharamunean itzuli behar zuen. Arratsaldean, Ethani deitu eta beldur nintzela esan nion. Esan zuen: "O, ez". Gero, deia itzuli zidan joango zela ziurtatzeko. Lanetik etxerako bidean, liburudenda batetik igaro nintzen. Liburu bat eman nahi nion, baina ohartu nintzen ez zitzaiola batere gustatzen. Harreran, bere gelako zenbakia galdetu nion. Kolore anitzeko gona eta takoi amaigabeak neramatzan. Igogailutik

irtetean, nire mugikorrak jo zuen. Hiru minutu berandu nihoan, eta Ethan kezkatuta zegoen. Ethan whiskya edaten eta Toblerone jaten egon zen nire zain egon zen bitartean. Gustatzen zait alkoholaren zaporea gizonen ahoan. Maite dut whiskyaren zaporea Ethanen ahoan. Liburua eman aurretik, hirugarren orrialdean mezu bat utzi nahi niola esan nion, hirugarren eta azken eguna zelako. Baina liburu honetan, liburu guztietan bezala, ez zegoen hirugarren orririk (Zergatik hasten dira liburuak hain berandu, Ethan? Badakizu?). 103. orrialdean, zirkulu batez inguratu nituen ausazko bost letra, "eskerrik asko" esamoldea osatzen zuten dozena bat letra. Ethanek entzun zidan, liburua ireki zuen, hunkitu egin zen. Ez dut inoiz jakingo orria atera zuen edo liburua bota ote zuen etxera joan aurretik. Hartu gizon bat eta emakume bat, mugitu, oratu, estali, utzi pausatzen. Bota soberakina, bota dena. Itxi estalkia.

Ethanek esan zidan maite ninduela, bai mozkortuta zegoenean baita ez zegoenean ere.

Ethanek esan zidan nigan pentsatuko zuela minuturo, bere oinazea eta kontsolamendua izango nintzela.

Ethanek esan zidan nire ipurdia maite zuela, nire begi arraroak, nire ahoa, hartan hiltzeko prest.

Ethanek maite nau, sinetsi nahi dut.

Aste batzuk barru, Ethanek ahaztu egingo ninduen. Denbora pixka bat beharko du, ohi baino gehixeago, nitaz libratzeko.

Hirugarren egunaren biharamunean, larunbat batean, elkarrekin dutxatu eta gau osoan larrua jo genuen hoteletik irten ginen. Ethanek hitzordua zuen Cafe de Floren lagun batekin. Zerbaiten amaierara iritsiak ginen; pentsatu nuen errazagoa izango zela nire bizitzara itzultzea.

Musu eman genion elkarri. Metro batzuk aurretik ibili naiz.

Buelta. Ethan begira neukan. Harengana joan eta aurpegia ikusi nion, haren begietan haserre, haren besoetan nengoen oraindik segundo batzuek, azkenak. Nire mihia haren ahoan, xaboiaren usaina lepoan, Emma maite zaitut, deabrua zara.

Alaitasuna al da hain indartsua eragiten didana?

Milan Mikhaev

Ethan Castorrekin topo egin eta bi urtera, norbaitekin maitemintzear nengoela esan nion Martini. Ordena horretan, Martinek galdetu zidan ea norbait bizi zen, ea norbait aktorea, idazlea edo abeslaria zen, ea norbait ezkondua zegoen.

Hiru aldiz ezetz erantzun nion, eta isiltasun garailea luzatzen utzi nuen segundo batzuetan.

Egun batzuk itxaron nituen haietako norbait telebistako aurkezlea zela esan baino lehen. Eta besteen artean, norbait hori Milan Mikaev zela zehaztu aurretik.

Bai. Mikaev, "Tout est vrai" saioko aurkezlea.

Martinek urkatu egin ninduen. Beste guztiek bezala, nire anaiak ere ezagutzen zuen Milan Mikaev, bere bizitza nahasia, haren konkista ugariak (tartean bizpahiru aktore, ministro ohi baten alaba eta top model ugari), bere hedabideekiko katramilak, aurkakoen kontrako adierazpen eskandalagarriak, haren gaueko maitasunak. Garai hartan, ekoizle bat alferrik bilatzen ari nintzela, nire anaia Milan Mikaevek rock alternatiboari buruz aurkeztutako saio batera gonbidatu zuten.

Hura musikazale bitxia zen orduan, eta, kasualitatez, telebista baten arreta gunee bihurtu zen. Milan Mikaevek bi denboraldiz jarraian "reality show" bat aurkeztu zuen, ia Johnny Hallyday bezain ospetsu bihurtu zuena. Azken hilabeteetan, "Tout est vrai" aurkeztu du, askotariko lekukotasun-kontzeptu baten azken bertsioa. Astero, hainbat patologia (anorexia, bulimia, fobiak, obsesioak, sexu- edo nortasun-desbideratzeak, gatazka obsesibo-konpulsiboa, edo guztiak batera) zituzten benetako pertsonak biltzen zituen, edo nahasmendu garrantzitsuak (dibortzioa, bortxaketa, abusua, eraso, abandonua, gaixotasun genetikoak edo umezurtzak, edo guztiak batera) jasan zituzten pertsonak.

Martinek bazekien hori guztia. Baina ez zekien zer zen funtsezkoa. Martinek ez zekien ezer Milan Mikaev ezagutu nuen egoeraz, ezta errealitatearekin zuen erlazioaz ere. Horretara itzuliko naiz.

Martini norbaitekin maitemintzeko zorian nengoela esan nion egunean, nik neuk ez nekien unibertso batean sartu berria nintzenik, non simulakroa diskurtsoari gainjartzen zaion, eta non egia, balio absolutura igota, irudikapen hutsa besterik ez den.

Udazkeneko arratsalde bat zen, beste arratsalde asko bezala: hutsik.

Izugarri gustatzen zitzaidan kafetegien atzealdean esertzea. Batez ere, jendeari behatzea, hitz egiten edo isiltzen direnean, dentsitatea. Askok gustatzen zitzaidan han egotea, geldirik, belaunak mahai azpian irristatzen, ispiluetatik haratago esanahia eta intentsitatea bilatzen, eta besteen bizitzetan ihes egiten zidana aurkitu nahian.

Gau hartan, Bulle kafetegian, barreak gainerako guztia itotzen zuen, musika eta ahotsak. Nigandik metro gutxira, dozena bat lagunez inguraturik, gizon batek istorio bat kontatu eta harilkatzen ari zen. Zirkulu arretatsu hartatik harantzago, beste begirada batzuen bila zebilen. Minutu batzuetan erreparatu nion gizon horri, haren segurtasuna, eszenaratzearen zentzua, argia xurgatzeko zuen modu berezia. Bitxia da nola aurpegi batzuek begirada harrapatzen duten, gure arreta monopolizatzen duten. Gorputz batzuek deitzen gaituztenez, ezagunak egiten zaizkigu, eta beste batzuek, gertatzen dena gertatzen dela, arrotzak izaten jarraitzen dute. Ile horia zuen, larruazal argia; ni nengoen lekutik

ezerk ezin zidan ihes egin: ez haren begietako harrokeriak, ez une hartan munduaren erdigunea sentitzen zenaren izango zuen ziurtasunik. Horixe. Distantzia behar nuen. Mahai batzuk urrundu eta Ethan Castorren azken liburua atera nuen poltsatik. Ethanenganako maitasun arraro bat sentitzen nuen, damurik gabe. (Gaur egun ere, batzuetan uste dut lotura oso intimo eta sakon batek konektatzen gintuela. Inozoa badirudi ere). Ethanek hilabete batzuetan idatzi zizkidan inoiz jaso nituen gutunik dibertigarri eta desesperatuenak. Ethanek idatzi zidan: "Ahoa irekitzen dut musu eman diezadazun". Ildo beretik Ethanek idatzi zuen: "Irudiak hor daude denbora guztian nire begien atzean. Zugan haur galdu batengan bezala pentsatzen dut". Bere hirugarren alaba jaio zenean, Ethanek niri idazteari utzi zion.

Ethanek nire gorputzean grabatua zuen gizonen zaporea, haien eskuena. Ethanek desira, gosea eta izaera zorrotza eman zizkidan. Alaitasun eta isiltasun horrekin utzi ninduen.

Liburua ireki nuen, lehen lerroak irakurri nituen, eta horrela gogoangarria naiz, ez absentsian, ez orain aldian, bertan behera utzia.

"Ez zenuke gurekin bat egin nahi?"

Milan Mikaevek lehen aldiz hitz egin zidanean nabaritu nuen haren azentua hautemangarria zela, eta gero ez nuen ulertu mahukapecoa zela. Aspalditik ez nuen telebistarik ikusten, eta, itxarongela batean eseri bezain laster bihotzeko aldizkarietako txutxumutxu orriak irakurtzeko presa izan arren, haren aurpegia ezezaguna zitzaidan.

Eskuak nire mahaiaren kontra jarrita eta gorputza niregana makurturik bazirudien, azal argiko gizona nire begietan alaitasun, mirespen edo zirrara zantzuren baten bila zebilela. Baina, bere harridurarako, ez zen horrelakorik gertatu. Ez nekien une hartako aurkezle izarraren, berrogeita hamar urtetik beherako emakumeen idoloaren, gutxi bezalako ikono mediatiko baten eta entzuleen printzearen aurrean nengoela.

-Eskerrik asko, baina liburu bat hasi berri dut.

-Etorri beharko zenuke.

-Ez, benetan, eskerrik asko, gorroto dut etetea.

-Ez zirudien oso pozik zeundenik...

Atzean, lagunek are ozenago barre egin eta apustuak egiten zituzten.

-Milan Mikaeve naiz.

-Bai?

-*"Tout est vrai"* filmaren aurkezlea.

-Sentitzen dut, nik...

-Programaren grabaziora gonbidatu zaitzaketa bihar gauean, oso interesgarria da, ikusiko duzu .

-Eskerrik asko, baina telebistarekin nahiko harreman berezia dut, baita egiarekin ere, alergia moduko bat.

Beste batzuek irabiagailu bat, senarra eta seme-alabak eskainiko zituzten lehen ilararako gonbidapen batengatik, baina ez zen gertagaitza eserlekua berriz saltzea.

Nire liburura itzuli nintzen, irribarre ironiko bat zirriborratuz. Baina orduan Milan Mikaev nire aurrean eseri zen.

Begiak altxatu eta behin betiko tonua iruditut zitzaidanarekin zuzendu nintzaion.

-"Lehenago entzun dut zutaz hitz egiten, eta uste dut ohore handia dela zure mahaira gonbidatzea, baina ikusle ugari dituzu, eta nik oharkabea pasatzeko asmoa nuen. Gau batzuetan horrelakoak izaten dira; oso atsegina da. Probatu egin beharko zenuke".

-"Oharkabea pasatzea? Uste dut porrot egin dudala. Ikusi dut behintzat. Eta beti ematen dit pena pixka bat jendea nigandik urruntzen denean".

-"Konpainia onean zaudela dirudi".

-Are hobe litzateke gurekin etorriko bazina.

Berez lasaia naiz eta ez zaizkit gatazkak gustatzen, baina tematzeak deseroso sentiarazten nau.

-Begira, ezetz esan nizan, eskerrak eman nizkizun. Orain, bai

Ez, itzuli zure lagunekin, joan egin beharko dut, eta pena da, leku hau gustatzen zaidalako eta nik...

-Ez dut jasango.

-Jainkoarren, hain inozoa ematen al dut? Esan nuen:

-Gaingitu. Gau ona izan.

Hori esanda, jaiki, berokia jantzi eta abiatu egin nintzen irteerarantz.

Atea irekitzean, haren eskua sentitu nuen sorbaldan.

-Barkatu, baina zaila dirudi ikusezina izatea hogeit zentimetroko takoiak daramatzazunean eta txorimaloaren antzera jantzita. Esan behar dut jakin-min handia dudala nora zoazen jakiteko.

-Nire sorgin maitearen alaba naiz eta erratzen eskaintza aparta dagoenez banoa. Ezagutzen dituzu Tupperwareko bilerak? Gauza bera da, baina oraingoan gaua da eta edaten dugu Picon garagardoa. Kafetik atera eta Milan Mikaev atearen beste aldean utzi nuen hitzik gabe.

Liburu batean irakurri nuen (ez dut gogoratzen zein) teoria sentimental bat, bigarren aukeren teoria deritzona, zeinaren arabera destinoa edo demiurgo antolatu eta onginahitsuren bat arduratuko baita lehen aldian alferkeriaz edo axolagabekeriez ihes egiten utzi zenion pertsona zure bizitzara berriro ekartzeaz.

Nire bigarren aukera berehala iritsi zen.

Egun batzuk geroago, Dartyn plantxa bat erosteko nengoela, saileko saltzailea aurkitu nuen elkar eta Milan Mikaevekin mintzatzen. Ahots dardaratiaz, neska gazteak tefloizko zolaren bertuteak goraipatzen zituen, altzairu herdoilgaitzezkoak edo aluminiozkoak baino, askoz ere irristakorragoak baitira.

Zer dela eta ostegun arratsaldean itxi baino minutu batzuk lehenago, Darty dendara joateko, gutxienez sei pertsona bertaratu behar dira, hiru etxeko langile, edozein gauza egiteko prest dauden etxekoandreak eta milaka miresle?, oraindik ez dut hori ulertzen.

Hau da gure topaketa markatu zuten ezintasun askoren artean lehenengoa, baina ez azkena, berriro itzuliko naiz hartara. Edonola ere, hark aurkezpena, lurrun-doikuntzez jarraitu zuen, presio-botoia eta beste botoiak zirela, marka desberdinen fidagarritasun konparatiboari buruz galdetzen, nork eta Milan Mikaevek berak esan zuen arte:

- "Bi Rowenta makina emango dizkiguzu, bata andereñoarentzat eta bestea niretzat".

Azken finean, plantxa bat erosi nahi banuen, ez nuen eragozpenik. Elkarrekin atera ginen dendatik, gailuen bermeak poltsikoan genituela, aldi berean kutxan ordaindu ondoren. Zerbait hartzera gonbidatzeari uko egin nion (egunkariko erredakziotik irteten ari nintzen, zuzendariaren seme-alaba bikien jaiotza ospatu berri genuela), baina nire telefono-zenbakia ematea onartu nuen (ezetx esateko ikasten urteak baitaramatza; hainbat aldiz jarraian ezetz esaten ikastea ere erronka handia baita). Etxera iristean, lau mezu aurkitu nituen jarraian erantzungailuan: - "Gabon, Emma, Milan naiz. Bihar gauean afaltzera gonbidatu nahi zaitut. Ondo badatorkizu, jatetxe greko on bat dago nire etxetik gertu. Hemen duzu nire telefono zenbakia".

Bigarrena:

- "A, egia esan, nire auzoko Vietnamgo jatetxe txiki batean pentsatzen ari nintzen, ziurrenik giro egokiago batean. Tira, deitu. Hemen duzu nire mugikorraren zenbakia ere ."

Hirugarrena:

- "Nahiago baduzu, jatetxe italiar bat ere ezagutzen dut, pasta oso ona du, jendea xarmagarria da eta gau osoan dago irekita ..."

Eta azkena:

- "Nahi duzun lekuan egingo dugu ."

Denborarekin, gizonei zuhurtziaz, itxuraz behintzat, jabetzea iritsi nintzen. Urrundik begiratzen nituen supermerkatuetan, jatetxeetan, kafe-terrazetan. Atsegin nituen haiei kasu egitea.

Ni seduzitzen edo dibertitzen hasten ziren, ondoren, beren begi eta ahoetan gatz edo alkohol zaporea bilatzen nuen.

Izugarri gustatzen zitzaidan gizonen garondoko usaina. Azken bizpahiru urteetan, hunkitu nindutenekin asteak edo hilabeteak pasa nituen, baina gero, intimitatean, egoera beti gehixeago konplikatzen zela iruditu zitzaidan.

Denborarekin, beti zerbait areagotzen edo ahultzen zen.

Baina, berez, bitxia zen.

Ulertzen ez nuen arrazoi batengatik, Milan Mikaeve limurtu nuen. Agian, gustatu egingo zitzaidan, edo, beharbada, ez zitzaidan batere gustatuko. Hipotesi biak onargarria ziruditen, baina ez nengoen erabat ziur. Zapatak erantzi, barruko arropa eroso jantzi, askatu egin nuen ilea eusten zidan lokarria, eta eseri nintzen sofán. Ez ezer espero edo desiratzen nuelako, hastapenean nengoen, oraindik erabakitzeke. Askok gustatzen zait hitzak urritzen diren une hori, dagoeneko esan bezala, bestearen aurpegia oroimenetik desagertzen denean, dena posiblea denean edota agian ezer ez.

Hortik sortzen da batzuetan bertigo-sentsazioa, erne ez zaudenean.

Biharamunean berriro deitu eta jatetxe grekoa aukeratu nuen.

Bilera bat genuen gaueko 9etan. Milan Mikaeve bere txoferra bidaltzeko eskaintza egin zidan; printzipioengatik (ez dakit zeinengatik, baina eduki egin behar dira), uko egin nion.

Han zegoen jatetxera sartu nintzenean, mahai txiki batean eserita, jende garrantzitsuarentzat gordetako erreserba baten atzealdean.

Haren aurrean eseri nintzen, hiru ardo koparen ondoren amonaren itsas balentriak kontatzera abiatu beharrean isilik egoten deliberaturik.

Gau hartan, ez nituen nire hizkera eta hitzak zaindu behar izan. Kartari begirada bat emateko gai izan baino lehen ere, Milan hasia zen "Tout est vrai" (Dena egia da) lanaren hurrengo gertakariak hitz egiten, dieta nutritiboengatik ninfomano bihurtzen diren emakumei buruzkoa, hurrengo egunean grabatzekoa zena.

Minutu batzuk dena etenda egon ondoren, gure aukera hartzera etorri zen zerbitzariak eta hark bakarriketari ekin zion berriro, telebistaren dimentsio errukiorra indar askatzaile gisa nabarmenduz, eta mota horretako programek betetzen zuten funtsezko zeregina indibidualismoz jositako gizartearen aurrean. Eskerrak "Tout est vrai"(Dena egia da), jende arruntarentzat zela, azken finean, haien sufrimendua adierazteko hitzak aurkitu, eta eztabaidatu gabeko gaiak gizarte-eztabaikari sartzen lagundu zion. "Tout est vrai" saioari esker, pertsona haiei ahotsa eman zietela beren galderarik barnekoenak azaltzeko.

Ez zegoen umoreko polemikarako. Pentsatzen zuen gai izan behar dugula argudioak eraikitzea (eta mantentzea) ispiluari begiratzen jarraitzeko goizero. Pentsatzen dut diskurtso hori bizirauteko senak eragiten duela. Hitz egiten utzi nion. Eta jarraitu zuen. Jarraian, Milan Mikaevek bere ibilbide profesionalaren kontakizun sakona egin zuen, oztopoz josia, negozio-eskolako ikasleen egunkarian hasi zenetik telebistan urrezko garaia izan zuen arte: topaketak, aukerak eta aurre egin beharreko hamaika erronka. Beste edozein gaiaz hitz egiteko hasi baino lehen, irudiaren kulturari eta komunikabideen eraginari buruzko gogoeta egiten hasi zen, eta maiz aipatzen zituen lankideak edo aditu ospetsuenak argudioak oinarritzeko. Pare bat aldiz, formaltasun hutsez, saiatu nintzen iruzkin edo pasadizo pertsonalen bat tartekatzen.

Baina Milan Mikaevek ez zuen nire erreakziorik edo onespenik behar. Belarria gortinaren atzean ezkutatutako konplize batekin lotzen zuen oharrik eta ageriko kablerik ez bazuen ere, gaua amaitu arte jarrai zezakeen. Bi orduren ondoren, nik kilo bat tzatziki, plater oso bat musaka eta botila bat ardo irentsi ondoren, barne erra askatzear nengoela, azkenean Milan barru-barruko gaietan sartu zen. Bakarrizketak norabide interesgarriagoa hartu zuela zirudien. Hogeita hemeretzi urterekin ez zela inoiz maitemindu esan zuen. Ez zuen gogoratzen emakume batenganako ezer larrigarririk sentitu zuenik. Erakarria sentitu zen, baina inoiz ez abaildua. Hitz hori ere ez zuen erabili. Esan zuen: "Ez naiz inoiz aztoratu".

Labur esanda, aspertuta zegoen.

Nire aldetik, gauza batez konbentzituta nengoen: maitasunak definizioz zerbait kendu egiten dizu, jan egiten zaitu, abaildu egiten zaitu, eta beste ezerk ez du merezi.

Ez nengoen haserre, baina, hala ere, eskua berearen gainean jarri eta esan nion:

"Milan, uste dut entzuten ikasi beharko zenukeela".

Niri begiratu eta irribarre egin zuen. Sekula ez nuen hain aurpegi xalorik ikusi. Zutitu, kontua ordaintzera barrara hurbildu eta joan ginen. Bere eraikinaren aurrean, jatetxetik metro gutxira, egin genion elkar. Egunen batean berriro hitz egin behar izan genuen; zerbait anbigua gertatu zen gure artean. Milanek kodea markatu, atea ireki eta bere eraikinaren aurrean utzi ninduen, atzera begiratu gabe.

Ez nintzen neure buruaz harro sentitzen. Bere irribarrearekin ohera joan nintzen, egun berri baten argitan irekitako leiho txiki bat bezala.

Hurrengo egunetik aurrera, itxaron egin nuen.

Zer espero nuen? Milan Mikaeu konturatuko zela, etxera iritsi bezain laster, nitaz zeharo maitemindu zela, ni gabe bere bizitzak ez zuela zentzurik izango, laster deituko zidala barkamena eskatzeko, etxera joateko esango zidala, galderak egingo zizkidala gau osoan eta lo berarekin egiteko erregutuko zidala? Ziur aski bai, horrelako zerbait.

Bizitza gozoa da, ilusioz beteta gaude. Beste batzuetan, nire arimak agerikoari amore eman behar izan dio. Baina ezin diozu guztiari uko egin. Pelikula gehiegi ikusita nituen eta liburu gehiegi irakurrita.

Hitzetatik haratago, batzuetan zerbaitek bultzatzen gaitu bestearen bakardadera, haren etsipenera, haren ezintasunera edo sumindurara, partekatu ezin dena eta, hala ere, hori ez dugu aitortutzen . Bulkada ilun eta itsu hartan sarritan utzi nintzen eramaten.

Afaldu eta astebetara, haren berririk ez nuenez, goiz batean esnatu nintzen Milan Mikaeu bizitza nahastuko nuenaren ideia argi eta sendoarekin. Eta ez pixka bat bakarrik.

Errazenetik hasi nintzen. Libérationen iragarki bat argitaratu nuen bere zenbaki mugikorrarekin: "Marrubi tarten zale handia den Jaunak lehiaketa berezi bat antolatzen du urriaren 26an, larunbata, 14:00etan. Ekarri zure ekipoa, osagaiak barne daude "(Geroago jakin nuen hirurogeita hamabi dei jaso zituela hiru egunetan). Gero, bere idazkari pertsonalarena egin nuen, eta honako hauek bidali nizkion etxera goizeko lehen orduan: izurriteak kontrolatzeko enpresa bat (astelehenean), Eurocafé Pest-Control (asteartean), iturgin bat eta sarrailegile bat (asteazkenean). Ostegunean, La Redoutek abdominal-makina bat eta frijigailu bat ere.

Ostiral gauean, hogeitabi bat itsaski-pizza, ohar kriptiko batekin batera igorri nizkion ("On egin. Emma"). Larunbatean, Milanek mezu zitala utzi zidan erantzungailuan.

Ez nuen berriro berarekin hitz egin. Hurrengo asteartean, lehen aldiz, "Tout est vrai" (Dena egia da) ikusi nuen. Desgaitasuna zuten pertsonen bizitza sexualari eskainia, programa ordubeteko erreportaje batekin hasi eta, ondoren, eztabaida izan zen parte-hartzaile nagusiekin (altuera txikiko bi pertsona, emakume itsu bat, paraplejiko bat) eta ustez ikuspegi berria edo kontrakoa eskaintzen zuten beste lekuko batzuekin. Saioan zehar, ikusleek telefonoz edo testu-mezu bidez eman zezaketen botoa, lekukotasunik hunkigarriena aukeratzeko.

"Demain est un autre jour" (Bihar beste egun bat da) saioko finalaren ondoren, azken bozketaren bidez, lekuko benetakoena koroatuko dute, bai eta urteko hunkigarria ere.

Gauaren amaieran, ez nengoen hain ziur Milan Mikaeu bizitza nahasten jarraitu nahi ote nuen.

Hurrengo egunean, Ethan Castor ohorezko gonbidatua zen literatur saio berri batean, eta beste kate batean, berriz, "Destins de braise"ren lehen atala ematen zuten hamargarrenez.

Telebista itzali nuen. Disko bat jarri nuen disko-jogailuan eta lisatzeko ohola atera nuen.

Aste bat edo bi igaro ziren horrela, zain, bitarteko egoera batean, sedukzio-operazio batekin jarraitu behar ote nuen pentsatzeko aukera ematen zidana, zeinaren motibazioak, gutxienez, ilunak iruditzen baitzitzaizkidan. Harik eta azaroko egun hartan, goizeko 7:30ean, dutxatik irteten ari nintzela, txirrinak jo zuen arte. Toalla batean bildu nintzen korridorea zeharkatzen ari nintzelarik, ordu horietan ni bisitatzera joan nahi zuen ausarta nor ote zen galdetu nion nire buruari. Atea ireki nuenean, Enrico Macias zegoen nire aurrean, aurpegia fresko, irribartsu eta besoak luzatuta. Haren atzean, talde txiki bat (bi kameralari, argazki-zuzendari bat eta soinu-teknikari bat) barrez ari zen batera: SORPRESA! Nagusiak, guztiaren atzean, eskaileretatik irten eta nabarmen hunkituta zegoenak, berehala azaldu zidan egoera: Urteak neramatzan Enrico Maciasekin egun bat igarotzeko ametsetan, nire gelako hormak abeslariaren posterrez estalita nuen, disko guztiak nituen eta bere kantu guztiak buruz nekizkian, eta beno, hor zegoen, gertatu behar zena, gaur zen, "Stars on a Plateau"-ri esker! Azkenean egun bakar, gogoangarri, zoragarri hau bizi ahal izango nuen, bizitza osoan gogoratuko nuena.

Izuak harrapatuta, atea itxi nuen kolpetik. Berriro deitu zuten. Eskuoial bustian bilduta, dardarka hasi nintzen burutik oinetaraino. Erantzuna etorri zen Milanek zituen baliabideekin. Nahiko hunkituta nengoela onartu behar dut. Berriro ireki nuen atea handik pixka batera, ahalik eta ahots lasaiena hartu nuen, eta pertsona on horiei azaldu nien akatsa izan zela. Enrico Macias ez zitzaidan bereziki gustatzen, nahiko jatorra iruditzen zitzaidan, baina, zalantzarik gabe, nire kaleko zenbakiarekin edota pisuarekin nahasmen ikaragarria zelakoan nengoen, edo agian, bekadun distraituren batek aurkezpen-gutunak nahastuko zituen...

Ekipoa ez zen guztiz ustezko txantxaz ohartu, kamerak grabatzen jarraitzen zuelako, soinu-teknikariak ozenki galdetzen zion bere buruari zer edizio gelan erreskatatu ahal izango zuten, eta aurkezlea pentsatzen hasia zen errepikatzeko aukera. Haserretu egin behar izan nuen (hori ere ikasia bainuen azkenean).

"Hard rock"eko talde batean urte batzuk eman ondoren, ahots-potentzia hartua nuen. Bat-batean isilik geratu ziren, argiak itzali eta kafea hartzera sartu ziren. Soinu teknikaria oso ederra zen, baina ni oso haserre nengoen. Berehala ulertu nuen. Aurkezlea esan zidan Milan Mikaeu "Izarrak platoan" filmaren ekoizlearen lagun mina zela. Taldeak ez zuen bere nahigabea ezkutatu. Nire sukaldeko aulkitxoan eserita, Enrico Maciasek deprimitu samarra zirudien. Aurkezlea ni lasaitzen saiatu zen: egun osoa ordainduko zioten, Enricoarentzat milaka eskaera jaso zituzten eta filmaketa egun bat edo bi atzeratuko zen. Haien atzean itxi nuen atea, txundituta, eta izara azpian etzan nintzen hamabost minutuz, nire goizeko errutinari heldu baino lehen. Hori nahikoa izan zen uko egitea erabakitzeko. Azkenik, gauza hobeak egin behar nituen nire lehen hezkuntzako irakaslea bere zahar-etxeko jangelan

bahitu, igogailu batean hogeita lau orduz atxiki edo egun bakar batean nire apartamentua eraberritzeko gai zen gizon baten bizitzan sartzeko, dena nire erreakzioa grabatzeko aitzakiarekin. Baina hurrengo astean ezin izan nuen "Tout est vrai" (Dena egia da), maitasunagatik dena galdu zuten pertsonen buruzko pasarte berri bat ikusteko tentazioari eutsi. Lo geratu nintzen. Ondoren, musikak iratzarrita, Milan bakarrik ikusi nuen lekuko eske, telefono zenbaki bat pantailaren behealdean agertzen zen bitartean.

Hurrengo programa bati buruzko eztabaida batean parte hartzeko, erosle konpultsiboak bilatzen zituen. Segmentuak grabatuta zeuden, baina oraindik lekuko batzuk falta zitzaizkion panelerako.

Beti amets egin dut esna, seinaleak, xehetasunak, dei isilak bilatzen, niretzat bakarrik hautemangarriak. Beti izan dut bilaketa absurdo hori, txiki-txikia, infinituki txikia, ukiezina dena atzeman eta erromantikotasunaren mailara igotzeko gai dena. Beti kargatu izan dut nirekin gutxiegitasun sentimendu horrekin eta gauzek esanahia dutela uste izateko ilusio horrekin ere bai.

Sarritan, urte batzuk lehenago film batean entzundako hitzak etorri zitzaikidan:

-"Irene, gehiegi eskatzen diozu bizitzari".

Biharamunean deitu eta editore eskarmentudun baten galdeketari men egin nion. Bai, batzuetan ehunka euro gastatzen nituen egun bakar batean inoiz janzten ez nituen zapata edo arropa zurietan. Bai, azaletako zelulak berritzeko milaka krema ere erosten zituen, antigoaleko serumak, gorputz-baltsamu lasaigarriak, erlaxagarriak eta indar emaileak, betazal puztuetarako likidoak, begien ingururako kremak eta hirurogeita hamabi orduko makillaje-oinarriak.

Bai, batzuetan sekulako zorrak izaten zituen hainbat hilabetetan gertaera konpultsiboen ondoren; bai, gaixotasun ikaragarria zen. Ez, ez nuen inoiz laguntzarik bilatu.

Erantzunak inprobisatzen nituen, xehetasun sentsazionalista edo patetikoak gehitzen nituen, eta paperezko zapi batean putz egiten nuen, nire solaskidearen gozamenerako. Egun batzuk geroago, ekoizpen-bulegora deituta, nire pertsonaia hobetzeko aukera izan nuen. Ordubeteko solasaldiaren ondoren, bezero ideala bihurtu nintzen. Grabazioa hurrengo asterako programatuta zegoen. Milani esker oneko ohar atsegin bat idatzi nion Enrico Maciasen ustekabeko bisitagatik, non atzerrirako hurrengo bidaia aipatzen nuen eta itzultzean deituko niola hitz ematen nuen.

Aspaldian ez nintzen hainbeste dibertitzen. Egunkarian iragarri nuen mozorro-festa batera gonbidatu nindutela, eta arropa-pilo batez inguraturik aurkitu nintzen, bakoitza aurrekoa baino bitxiagoa, eta haien artean azkenean Zizi Jeanmairek berak ere ukatuko ez zukeen janzkera bat aukeratu nuen. Grabazio gauean taxi bat hartu nuen "Maison de la Radio"raino. Makillaje saio baten ondoren, platoan esertzera gonbidatu gintuzten. Espero genuen kamerinotik, Milanen ahotsa ezagutu nuela iruditu

zitzaidan; eztabaidarako gaien sekuentzia prestatzen ari zela esan ziguten. Gure plastikozko aulkietan otzan, laguntzaileak jendeari ematen zizkion jarraibideak entzun genituen: testigantzen amaieran txalo egitea, gogo bizia edo edozein gaitzespen adieraztea (hoo! oh! eta ah! esan zitekeen, baina hobe zen irainak saihestea), eserita egotea, iragarkietan ez mugitzea, ez jatea eta ez edatea, ogitartekoak eta latak gordetzea, aurkezpenetan sudurreko mukiak ez jatea eta ez tulik ez egitea, arau-hauslea berehala kanporatukoa izango zelakoan.

Jokoaren arauak ez zuten axolarik. Erabakita neukan programa leherraraztea. Erantzun desegoki eta zentzugabeak prestatuta nituen, eta prestaketan zehar esandako guztiaz atzera egiteko asmoa nuen. Casting akatsa, hanka sartzea, zomorro arraroa, problematikoa: hori ni nintzen ni. Argiak itzali ziren, hasierako kredituek 103 estudioa bete zuten, begiak itxi eta arnasari eutsi genion, bat-batean apnea kolektibo, ia mistiko batean izoztuta.

Milan Mikaev eszenatokian sartu zenean, fokuak berriro piztu ziren txalo artean. Milanek, soiltasunezko traje ilun batekin geldirik, kezka-tonu egoki batekin hasi zuen programaren gaiaren aurkezpena. "Hogei eta berrogeita hamar urte bitartean dituzte, goi-exekutiboak dira, erizainak, kazetariak, ikasleak edo bulegoko langileak; arropa, merkatuko beherapenak, kapelak, edertasuneko edo makillajeko produktuak erosten dituzte; dutena baino gehiago gastatzen dute; ez dira gai aurre egiteko, gelditzeko; endekatu egiten dira, kontsumorako mailegu eta kreditu ugari eskatzen dituzte; debekatuta dute txeketegiak eta kreditu-txartelak erabiltzea; dendetan, azoka txikietan eta merkatuetan ematen dute denbora; jakitun dira gaixorik daudela; batzuk hobetzen saiatzen dira; batzuetan, gaixotasuna erabat desagertzen da. Gaur gauean entzungo ditugun lekukoen artean, Nicolek, Natacharen amak, horretaz guztiaz hitz egitea onartu du."

Natacha hilda dagoelako, Natashak bere buruaz beste egin zuen uztailaren 23an.

Hogeita hamar urte zituen, bederatziehun eta laurogei zapata pare zituen eta hamabost mila euroko zorra. Nola irits daiteke inor horretara? Zeintzuk dira portaera hori azaltzen duten arrazoiak? Nolako harremanik eduki ditzakegu errealitateari aurre egiteari uko egiten dioten emakume horiekin? Tragedia hau ekidin zitekeen? Hau da "Dena egia da" honen gaia.

Ikusleei begira nengoela, Milanek ikusi ninduen hasierako hitzen eragina aztertzen ari nintzela.

Zituen notak oinetara erori zitzaizkion, paralizaturik geratu zen segundo batzuetan, kopeta zimurturik, besoak zintzilik, eta azala, bat-batean, zurbilago makillajearen azpian. Milan beldur zen. Norbaitek bere entzungailuan txostena bidaltzeko eskatuko zion.

Argia moteldu egin zen, nire ondoan, Natasharen amak paperezko musuzapi bat atzamarren artean bihurritzen zuen bitartean. Pentsatu nuen Milanek proiektzioa aprobetxatuko zuela ni ikustera

etortzeko, erreguka hasteko, hainbat irtenbide eskaintzeko, bere karrerari buruz hitz egiteko, bere ama hain harro horri, bere izen onari. Ez zuen horrelakorik egin.

Ilunpetan, haren silueta ikusi ahal izan nuen, geldirik, tenkaturik.

Programak ohi bezala jarraitu zuen.

Erreportajearen ondoren, Milanek eskatuta, Natasharen amak alabaren istorioa kontatu zuen: hamabigarren barrutiko bere apartamentu txikia, ia ezer kabitzen ez zena, sandaliak, oinutsik ibiltzeko ohitura, botak, botinak, takoi altuak, irentsitako soldata, gaixotasunagatik baja, saiatu zituen ospitalizazioak, eskuetatik ihes egiten zion errealitate baten inguruak ulertzeko gero eta ezintasun handiagoa.

Emakume horren aurrean, bere oinazetik hain hurbil, ez zegoen jada hain ziur indarrik izango ote zuen. Baina Milan prest zegoen bere espedientean idatzitako galderak egiteko; ez zuen beste aukerarik. Harrapatuta nengoen.

Kezkazko belo bat sumatu nuen haren begietan, nigana jiratu zenean:

"Emma, hogeita hamabi urte dituzu, ezkongabe zaude eta hilean gehienez bi mila euro gasta ditzakezu arropa edo osagarrietan.

Emma, jendeak uler dezan, esango al diguzu zer gertatzen zaizun burutik denda batean sartu eta hainbeste gastatzen duzunean, onar dezakezuna baino askoz gehiago?"

- Ez, ez dut uste.

- Esan nahi duzu zaila egiten zaizula horretaz hitz egitea?

- Ez. Esan nahi dut ez dudala horretaz hitz egin nahi.

- Ez dut ulertzen, Emma. Lekukotasuna ematera etorri zara, ezta?

Natasharen amari begiratu nion, oinaze isila aurpegian, eta sakon arnastu nuen aire beroa.

- Begira duzu, Milan, bat-batean sentsazio arraro batek hartu nau, huts edo bertigo sentsazio batek. Kontatzea nahi duzu?. Xehetasunen zain zaude?. Nire gastuen zenbatekoa zehazteko eskatuko didazu, krisialdiak eta igorpen-aldiak txandakatuta daudela azaltzeko. Hitzez hitz errepikatuko ditut zure lankideei hainbeste gustatu zitzaizkien pasadizoak, ez ahaztea aholkatu zidatenak.

Nire atzetik, iskanbilaren haizea entzungo dut, harridurazko murmurioak, errukizko hasperenak. Negar egin ahal izango banu, oso eraginkorra izango litzateke. Eta gero zer? Nire erantzunak entzuteko itxurak egingo dituzu zure oharrei begirada bat ematen diezun bitartean haria ez galtzeko, eten egingo nauzu hain ikusgarriak iruditzen ez zaizkizun puntuetan gelditzen banaiz, zure kamerek nire eskuak filmatuko dituzte hitz egiten dudana bitartean, nire begi negartiak, nire oinetako mardulak, nire urrezko eskumuturrekoak. Giroa pixka bat arintzeko, esango didazu hainbeste gastatu ondoren ilea mozteko

aprobetxa nezakeela, barre egin behar baita, ezta?, jendeari iseka egitea, zure lanaren parte da, nik uste, eta gero zer? Bat-batean konturatu naiz hau guztia amaituko denean, antzezpen zoragarri hau, etxera joango naizela. Eta hutsak hutsaren berdina izaten jarraituko duela. Zer ikusi eta zer entzun emango nizun. Nire zalantzak, nire haserrea, nire larritasunaren berri eman nizun. Baina ez naiz ezertatik libratuko. Ez dut minik. Bat-batean konturatu naiz konplize izango naizela, sofaren erosotasunetik inoren sufrimenduari erreparatzean datzan basakeria arrunt, legítimo honen konplize. Hau kontsolamendua, ezta? Bai minetik baita desberdintasunetik ere hain gertu egoteak eskua luzatzeko balio du. Eta hain normal konformista sentitzearen lasaitasuna. Pozik egongo zara, ziur, xanpain kopa tabernaren batean, non ikustea garrantzitsua den, eta bitartean ni etxera joango naiz. Opari bat besterik ez zait geratuko zentzugabekeria eta umiliazioa gaur gauean. Agian egunen batean jendea nekatu egingo da zu eta zure lagunak ikustea, munduaren zakartasunaren erdian hain akasgabeak eta sorgorak; egunen batean jendeak telebista itzaliko du, zure atseginak nahigabeturik. Hizketan ari nintzela, egoera horretan jende asko ikusi nuela iruditu zitzaidan.

Milanen entzungailutik zetorren sudur-ahots bat entzun nuen, birikak bortxatzen zizkiona. Milanek ez zidan moztu.

Isilik geratu nintzenean, nigana etorri zen, eta haren irribarre bitxia ikusi nuen eta beldur nintzen.

Gainerakoa historia da. Gainerakoak etengabe errepikatu ziren telebista-kate guztietan, eta hilabetetan arrakasta handiaz, hartze faltsuak eta telebistari iseka egiten dioten beste programa batzuetan bildu ziren. Galdu zutenentzat, oraindik bideo-zinta lortzeko edo klipa online ikusteko aukera egon beharko litzateke. Esan gabe doa, emisioaren aurretik, irudi horiek, trailer gisa, begiztan agertu zirela kanalean. Milanek musu eman zidan hamabost bat fokuren azpian, isil-isilik. Ez dakit nor zegoen deserosoen. Laguntzaile batek bere kamerinora eraman ninduen eta saioak aurrera jarraitu zuen. Ispilu salatzaile baten aurrean eserita, zain geratu nintzen. Grabazioaren ondoren, Milan itzuli zen, niri hitzik esan gabe, makillajea kendu, aldatu, bere gauzak jaso eta argiak itzali zituen. Elkarrekin atera ginen telebistatik eta, gogoz kontra, ni etxera eramateko eskaintza egin zuen.

Gidariari helbidea eman nion. Autoan, Milan lo geratu zen nire sorbaldan, mugikorrak etengabe jotzen zuen bitartean. Etxera iritsi ginenean esnatu zen, masaila laztandu zidan eta hitzik esan gabe irteten utzi zidan.

Gau osoan ez nuen begirik bildu. Zerbait gertatu zen, zerbait irreal, zerbait sinesgaitza, nire bizitzaren norabidea alda zezakeen zerbait, edo neure buruan betiko absurdo-sentsazio sakon batez utz nezakeen zerbait, jadanik neurea ez zen zerbait.

Hurrengo egunean, Milanek deitu zidan bere etxe ondoko kafetegi batean hitzordua eskatzeko.

Nire aurrean eseri zen. Neroni barkamena eskatzeko zorian nengoela, xuxurlatu zidan:

"Maite dut zure behatzeko era, Emma, zure irudimena, zure hitzak hauskorrak direnean, eta zure isiltasunaren pisua. Gustatzen zait nola daukazun plazan egoteko planta, ez oso urruna. Nire ondoan eduki nahi zintuzket, Emma, nire ondoan betiko. Gustatuko litzaidake zu nirekin bizitzera etortzea".

Ukondoak mahai gainean jarri eta isilik geratu zen. Uste nuen altxatu egin behar nuela, zorte ona opa behar niola, nire desiorik onenak edo Gabon Zoriontsuak, eta atzera joan begiratu gabe. Baina begitza berri bat, gris metalikoa, ezarri zitzaidan betazeletan, eta ezpainak gorri margotu. Gorputza astun sentitzen nuen aulkian.

Zenbat aldiz errepikatu behar dugu egindakoa, hartatik askatu ahal izateko? Horretara kondenaturik al gaude, lilura bera, desengainu bera etengabe errepikatzen? Milanek begiratzen zidan bitartean, pertsonak lotzen dituzten hari ikusezinak bilatu nituen, desberdintasunetatik harago, antzeko zenbat atomoa bilatu, izendatzaile komuna.

Mutil polit horiek gustatzen zitzaizkidan; ez zuen zerikusirik haien aurpegi eta gorputzekin. Eskua luzatu nuen haren irudira, itsuki luzatuta ere, aski balitz bezala.

Baietz esan nuen.

Emanaldiaren biharamunean, zenbait egunkarik ekitaldiaren titularrak argitaratu zituzten, eta handik hiru egunera "Voici" aldizkariaren azalean geunden. Kateak nire bakarriketa laburtu zuen, baina uko egin zion hainbat hilabetez audientzia bermatuko zuen segmentu ikonikoa ezabatzeari. Egun hartatik aurrera, egoera komedia baten eta zientzia fikzioaren arteko erdibidean zegoen eszenatoki sinesgaitz batek xurgatu zuen nire existentzia (zeina, asmatuko zenutenez, nolabaiteko hutsune bati egokitu baitzitzaion). Egunkariei eta telebista-kateari gutunak bidali zitzaizkien Milani zorionak emateko bere ausardiagatik eta era guztietako desio eta animoak eskaintzeko. Beste batzuek nire testigantza iruzurra zela salatu nahi zuten, edo nire kontrako salaketak bultzatu. Nire izaeraren benetakotasunak edo osotasun mentalak ez zuen axola handirik.

Milan Mikaeven konkista berria nintzen, berrogeita hamar urtetik beherako etxeoandrea, printzearen ohera, Seychelleetako hondartzetara, jatetxe onenen mahaietara gonbidatua.

Maitagarrien ipuina hasia zen.

Milan Mikaevekin bizi izan nintzen neguko lau hilabeteetan. Milanekin bizi izan nintzen fantasia hutsezko lau hilabetez.

Milani koktel, inaugurazio eta arte-erakusketetara lagundu nion; irribarre egin nuen kamerentzat, eta oparitutako gonak eta berokiak jantzi nituen. Aste horietan zehar, banaezinak izan ginen. "Voici"ren

azalean hiru aldiz agertu ginen, "Gala"renean bi aldiz eta "Paris Match"enean behin. Gai nagusia ginen Parisko festetan, bigarren hezkuntzako eskoletan eta familiako afarietan.

Giltzapetze-asteak eta aldiak txandakatzen genituen hori dena lantzen genuen bitartean. Milanek berak ez zuen ezkutatzenez bere sinesgaiztasuna. Haren ospeak gora egin zuen. Leku guztietan geunden. Aldi baterako ezinbesteko jakingura bihurtu zen, behar nuen norbaitek mahaira gonbidatzea, eta nori buruz iritzi bat izatea garrantzitsua zen.

Papera onartu eta irudia hobetu nuen.

Milanen kreditu-txartela, liburuak, soinekoak, lurrinak erosi nituen. Bere ondoan sentitzen nintzen ederra. Behin betiko goraino iritsia, alegia. Milanek atsegin zuen ni mahai azpian laztantzea beste pertsona batzuekin geundenean. Milani izugarri gustatzen zitzaizkion nire ile fina eta begi txikiak goizean goiz. Milani gustatzen zitzaion ni lotan ikustea, dutxatzea, oinez ibiltzea. Milani gustatzen zitzaion guri buruz idazten zituzten artikuluak ozenki irakurtzea.

Egunkarian, hilabetetan amestutako Joeren orriak eskuratu nituen. Bi argitaletxek liburu baterako kontratu bat eskaini zidaten, kostu txikiko kosmetikoen marka batek deitu zidan makillaje-lerro bati nire izena emateko, eta konpresen iragarki bat egin nuen ia. Baina Milan aurka agertu zen. Milan produktu eratorrien aurkakoa zen.

Meriturik gabeko emakumea nintzen. Besteren kreditu-txartel baten PINa sartzea besterik ez nekien, ez nuen ezer lortu, ozta-ozta nekien nire hamar hatzak erabiltzen, baina aste gutxiren buruan Milan bera bezain ospetsu bihurtu nintzen.

Abenduko arratsalde batean, Pradan sartu nintzen. Saltzaileek berehala ezagutu ninduten, tea eta adituen aholkuak eskaini zizkidaten. Denda osoa probatu ahal izango nuen, arropa lurrera bota eta zapaldu, tailaz, estiloz eta iritzi hamar aldiz aldatu, korridoren artean biluzik ibili, eta ez ziren isilduko ere egingo. Inoiz jantzi ez nituen bi praka eta hiru zapata pare erosi nituen. Igande goiz batean, Milanekin irtetean, argazkilari batek salto egin zuen kamioi baten atzetik. Argazkia hurrengo astean agertu zen. Ile leuna, aurpegi zurbila eta poltsa hanken artean, sudurra jo berri nuen paperezko musuzapi bati begira nago. Handik egun batzuetara, beste egunkari batean, Pitufos moxorrotutako institutuko festa batean ateratako argazki batzuk aurkitu nituen.

Bat-batean, nire bizitza errailetik aterea zen, bat-batean nire bizitzak ez zuen ezeren antzik, nire bizitza erabateko absurdoa zen, eta gustatzen zitzaidala uste dut.

Orduantxe erabaki zuen Martinek niri deitzea. "Les Lucioles" en, ardoa edan eta barre egin genuen bi orduz, gure abenturak elkarri kontatuta. Botila hustu zenean, Martinek esan zidan:

- "Ez galdu bidean, Emma".

Oinez abiatu nintzen berriro. Hotz sarkorra sentitu nahi nuen, behatzak minberatzeraino lausotuak sentitu nahi nituen. Eta nire arnasaren beroa airean nola desegiten zen ikustea.

Gure historia zertan amaitu den kontuan hartuta, batzuetan neure buruari galdetu diot ea Milanek, hamar kameraren aurrean musu eman zidan azaroko gau hartan, ez ote zuen alde zuretik arriskua kalkulatu eta ondorioak aurrez pentsatu. Ez dut uste. Badakit telebista-katea estutu zuela bideoa moztu zezaten. Milan orduan konturatu zen bere ibilbideko publizitate-balentriarik handiena lortu berri zuela. Milanek bazekien aukerak aprobetxatzen; ahalik eta gehien ustiatuko zuen esku artean genuen urre hura. Ez genuke ezer utziko ausaz.

Milanek ezin zuen itxaron, ezta ilaran jarri ere, eta egonezinik egoten zen jatetxeetan, dentistaren kontsultan eta zinemako platoetan. Leihu erdi ireki batetik iskanbila sortzeko gai zen, usain desatsegina edo altuegia iruditzen zitzaion musika. Lankide bati oihu egiten ikusi nuen, honek bost segundo baino gehiago behar izan zituelako egin berri zion galdera zela-eta erantzuteko zerbitzari bat bere mahaitik botatzen desegokitzen jotzen zituen iruzkin kaltegabeengatik, bankaria telefonoz iraintzen, ile-apaindegian hamabost minututan hitzordua eskatzeko eta diskoteka batean eserita zegoen jendea lekuz aldatzen. Milanek gonbidatuen zerrenda osoa eskatzen zuen gonbidapen bat onartu aurretik, bilera edo hitzordu baten ordua hamar aldiz alda zezakeen, kotoizko disko-marka bakarra erabiltzen zuen makillajea kentzeko, janari exotikoa soilik jaten zuen, ez zuen iturriko urik edaten eta ez zuen nailona jasaten. Milanek ez zuen irakurtzen, ez zen inoiz zinemara joaten eta gau osoak ematen zituen sofan etzanda diskoak entzuten. Milanek ezin zuen lorik egin.

Milanek dena utz zezakeen aspalditik ikusten ez zuen lagun batekin topo egiteko, bi ordu bere makillatzailea kontsolatzen egon, Paris osoa gurutzatzen zuen bere etxeko garbitzaileari opari bat berak aukeratzeko. Milan gai zen ezagutzen ez zuen norbaiti bi mila euro emateko edo jatetxe oso bat erreserbatzeko, umore onean zegoelako aitzakiarekin. Milan aulki batera igota kantatu zezakeen hungarieraz goizeko lauretan, bere lankideak primeran imitatzen zituen, bere ikuskizunen parodiarikaturaraino egiten zuen.

Eman zituen elkarrizketa ugarietan, Milanek gure harremanari buruz bere desioak, proiektuak, logelako sekretuak eta informazio eksklusiboa ematen zuen. Bere haurtzaroa kontatu zuen, Budapest (nik dakidala, hiruzpalau bertsio ezberdin), Ferenc Liszt plazan, Gozsdu pasarteetan eta denda hutsetan, pneumoniaz hildako bere aitari, hogeita hamar urterekin alargun zegoen amari, urte batzuk geroago Frantziara supermerkatuko abeslari hil bati nola jarraitu zion. Milan ez zen sinesgaitza izatearen estereotipoen beldur. Solaskideari egokitzen zitzaion, bazekien nola azpiratu, nola barrearazi edo hunkitu. Berarentzat hitzak mundua hezteko modu bat ziren, mundua kontrolatzeko

era bat, jendea bere ingurutik urruti izateko edo mundua biguntzeko modua. Milan hamabi urte zituenetik bizi zen Frantzian, azentua landu zuen eta hitz perfektuaren bila ibili zen. Ikasle zela, antzerkirako elokuzio eta inprobisazio lehiaketak irabazi zituen. Bere bizitzaren historia idatzi zuen, partitura zabaldu zuen, sentimendu guztiak, instrumentu guztiak jotzen zekien, berarengana erakarri ninduen hutsetik eraikitako eszenatoki batera.

Milan iruzurgilea zen.

Milan gustatzen zitzaidan. Ordu luzez istorio fantastikoak konta zitzaizkela, lapurtutako edo asmatutako istorioak, mitoak eta epika maite zituela, barre eta negar egiten zekizkela, eta nirekin bakarrik uzten zuelako agerian batzuetan basati bihurtzen zuen beldurra.

Gorrito nituen bere harrokeria eta gutziak.

Miresten nizekion berezko uste sendoa, zeuzkan berotasuna eta konpromisoa.

Maite nituen haren hauskortasuna, haren ezintasuna, haren gehiegikeriak.

Milan hori guztia zen aldi berean: zintzotasuna eta ilusioa, errespetua eta lotsagabekeria, harrotasuna eta zalantza, axolagabekeria eta errukia.

Agian gure bizitzak horrela jarrai zezakeen. Zoriontsuak ginen besteen begietara, eta atea ixten genuenean.

Zoriontsuak ginen hirian, landetan, tabernetan eta hoteletako bainuontzietan.

Oporretatik itzuli ginenean, Milanek "7 Jours"en gurea iragarri zion "Telebistari", udaberrian ezkontzeko erabakia hartua genuela. Bion artean ez genuen inoiz horretaz hitz egin. Artikulua eman zidan irakur nezan, beste batzuek lore sorta bat edo kandelen argitan afari bat aukeratuko zuketela bezala. Bere estiloa horrelakoxea zen.

Ezkontzeko eskatu. Ez nuen asko pentsatu. Baietz esan nion, batzuetan beste batzuek erabaki garrantzitsuak hartzen dituzte zure bizitzan zuregatik.

Handik gutxira, prentsaren bidez jakin nuen zortzi kilometro egiten nituela korrika goizero, hiru konpromiso hautsi nituela berau ezagutu aurretik, Hegel eta Wittgenstein jatorrizko hizkuntzan irakurtzen nituela, "El Soltero" delakoaren pasarte bat bera ere ez nuela galtzen eta William Saurin-en bi cassoulet-lata jan nitzakeela nik bakarrik.

Urtariletik aurrera, Milanek hainbat adierazpen egin zituen, denak xelegekeriak nitaz, edo nire ezegonkortasun emozionalaz, gaineratuz, nire aldarte aldakorra, pasadizo sentsazionalistak, ilustrazioak edo xehetasunak:- "ia ezkondu nintzela errusiar aberats baten semearekin, zenbait hilabetez maitalea izan nuen bere izena aditzera eman ezin zuen futbolari baten balizko istorioa, eta hainbat urtez orain kontsolaezin dagoen poeta islandiar baten musa ere izan nintzela".

Milanez kontatzen zuen Siberian bizi izan nintzela, baita Texasen ere, munduari bira eman niola hiruzpalau aldiz, Espainiako zirku batekin biran aritu nintzela bi denboraldiz jarraian, banekiela sokaren gainean ibiltzen, malabaretan aritzen eta piztutako zigarroak irensten. Milanez zera kontatzen zion entzun nahi zuen edonori: nire apetitu jatorra eta irudi aldaezina nola ziren, nire gaueko maitasuna, nire irakurketa erotikoak, nire sukaldaritza-dohainak, XIX. mendeko ene literaturarekiko grina, nire bainujantziekiko obsesioa, nire azalaren leuntasuna.

Berehala ulertu nuen Milanez nirekin zer egin nahi zuen: perla arraro, iheskor bat, mundu osoak inbidia zion emakume gutuziagarriko emakume bat, bera baino lehenagoko ezein gizonek atxiki ezin izan zuena. Nire nortasunak pixkanaka itxura hartzen ari zen, arreta eta jakin-mina erakarriz. Harrigarria badirudi ere, inork ez zituen kontraesanak seinalatu, ez Milanen zirkuluan, ez eta egunkarietako zutabeetan ere.

Milan ezkontza ikusgarria prestatzen ari zen, eta nik ez nuen ezertxo ere jakin behar. Deiak egin, aurrekontuak eskatu eta adituei galdetu zien.

Bere "Tout est vrai" saioaz eta astero irrati pribatu batean aurkezten zuen programaz gain (zorionez, denbora dezente behar zuten jarduera horiek), Milanez hartu ninduen bikote gisa. Gure agenda kudeatzen zuen, gure irteerak, gure ihesaldiak, gure oporrak planifikatzen zituen, gonbidapenak onartzen edo baztertzen zituen eta epe luzerako estrategiak eta proiektuak egiten zituen. Bere familia, haien lagunak eta ezagunak ezagut zitzan nahi zuen. Alde guztietara eramaten ninduen, begirada indiskretu eta argazki lapurtuen mendean jartzen ninduen, eta hark erabakitzen zuen neroni garaikur gisa erakusteko.

Milanez arrakastaren hasieran oparitutako Saint-Germain-en-Laye-ko etxe batean bizi zen haren ama. Hungariako platerak prestatzen zituen eta Tokaj edanarazten zigun. Sarritan esaten zidan, urteen joan-etorriari eta etxeko erosotasun oldeari eutsi zien doinu sinestezin horrekin: "Eta zuk, Emma, zer deritzozu?".

Nire babesa, nire adostasuna, nire konplizitatea bilatzen zituen.

"Zer gehiago nahiko nuke, Emma? Zer nahiko nuke nik egitea zoriontsuago izateko?".

Milanez ez zuen inoiz nire gurasoak edo nire lagunak, ezagutzeko gogorik adierazi, ezta Martin ere, bere lehen albuma arrakasta handia izaten ari zen arren. Bazirudien ez zuela ulertzen nire mundua berearekin bat etor ez zitekeenik, zer bait neurea izan zitekeenik, edo axola ziokeenik. Milani ez zitzaion axola nor bait gustatzen bazitzaidan, ikusi edo etxera gonbidatu nahi banuen.

Kafe batean ezagutu zuen neska arraro samarra nintzen, loturarik eta iraganik gabea. Lehengai hori zen, eskupean xaflagarri, nahi bezala molda zitekeena. Berarekin bizi zen, eta ez zion axola.

Haren ondoan hazi eta galdu egiten nintzela sentitzen nuen, hegan egin eta desagertu egiten nintzela. Bere ondoan eguzki argitan nengoen, ordura arte bizi izan nintzen guztitik urrun, nirea ez zen eta nire antzik ez zuen fikzio batek eramana.

Baina Milanek ez zuen beste bizimodurik ezagutzen, alegia biok batera izan ezik ez zuen gurea ulertzen, eta nik, zentzu horretan, neroni baino askoz ere trebeagoa zen norbait aurkitua nuen.

Arratsaldero, egunkariko erredakziotik irten ondoren, Milanekin elkartzeko nintzen bere bulegoan edo beste nonbait, gaupasa egiteko, afaltzeko, arte-inaugurazio batera joateko, edo beretako egongelan itxaroten nuen. Urtarrileko astelehen batean, metrotik irten, haren etxeraino joan eta ezin izan nintzen atea hartan gelditu; aurrera jarraitu nuen, zuzen, eta bat-batean iruditu zitzaidan aurrera egin nezakeela, korrontearen kontra, indarra banuela. Kalean, aurpegiei erreparatu nien, edertasunari, akatsei; gozoa izan zen munduaren anonimotasunera itzultzea eta zoriak eramanezala uztea. Euria hasi zuen, baina horrek ez zuen batere aldatu berotasun eta betetasun sentipen hori, kanpoan egoteko gogo hori, beste ezer baino indartsuago, eta bat-batean, horrela jarrai niokeela inoiz inora ez itzultzeko sentipen izugarri horri. Orduan iruditu zitzaidan Milan, besteak bezala, ilusio hutsa zela, eta gauza horiek hain intentsitate handiz desiratzen ditugulako bakarrik gertatzen direla, edo hainbeste behar ditugulako, non guk egozten diegun nabarmenki baina beharra baino ez duten, eta, azken batean, ez diote inoiz denboraren joanari eusten, eta beti iristen dela "Bestea"rekin elkartzeko dakarren engainu izugarriaz ohartuko garen unea.

Begiak altxatu nituen; Martinen eraikinaren aurrean nengoen. Gora igo eta txirrina jo nuen. Kikara bat te hartzen ari ginela hasi ginen honetaz eta hartaz hizketan, eta gero Martinek vodka botila atera zuen, patata frijitu poltsa bat, eta zer moduz nengoen galdetu zidan. Hiru orduz hitz egin nuen, ezin gelditu. Asteak ziren ez nuela horrela hitz egiten, hain askatasun handiz, omen nintzen pertsonaiarekin (edo eman zuten azken bertsioarekin behinik behin) bat nentorren galdetu gabe, ea erregistro egokian nengoen, erritmo egokian, ea hitz egin nezakeen inor konprometitzeko, iraintzeko edo atsekabetzeko arriskurik hartu gabe, ea bat egiten nuen nigandik espero zenarekin. Gogoratu zitzaidan zenbat gustatzen zitzaidan esanahiak bilatzea, ozenki dibagatzea, epilogoak eranstea, eskuekin keinu tentelak egitea, tuntun batek bezala barre egitea, gai batetik bestera jauzi egitea. Nire mugikorrak behin baino gehiagotan jo zuen; ez nion erantzun. Gauerdia inguruan, koadrozko berokia, eskularru arrosak eta kapela perutarra jantzi nituen. Musu eman ondoren, Martinek esan zidan:

"Zugan bada zerbait bere horretan dirauena, Emma: - Beti duzu barregarri ez geratzeko zuretzko zentzumen hori".

Etxera iritsi nintzenean, Milan ilunpetan eserita zegoen. Argia piztu nuenean, ikusi nuen negarrez ari zela.

Haren ondoan eseri nintzen, nire kontra estutu eta hitzik esan gabe besarkatu nuen.

Horrela egin genuen lo, elkarri lotuta, goizaldera arte. Seiak aldera, burua sofán jarri, hankak luzatu eta edredoiaren bila joan nintzen. Aurpegia nire eskuen artean kulunkatu nion.

Honela maite nuen: mundutik eta zaratatik urrun. Itxura guztietatik haratago.

Baina Milanek argia behar zuen. Milanek beste batzuen begirada, milioika pertsonena behar zuen.

Milanek jendea bere inguruan pilatzea behar zuen, mirestea, inbidiatua izatea.

Otsailean, gure ezkontzako lekuari eta gonbidatuen kopuruari buruzko zurrumurrurik zentzugabeenak zabaltzen ari zirela, elkarriketa bat onartu nuen "Elle"n, Milanen nahien kontra. Orainaldian hitz egin nahi nuen, entzunarazi, argazkiak aukeratu.

Egun batzuk geroago, etxera iritsi nintzenean, Cristal Productionen mezu bat aurkitu nuen nire erantzungailuan.

Milani deitu nion eta mezua hitzez hitz errepikatu nion.

Isiltasun deseroso baten ondoren, Milanek esan zidan elkarrekin afalduko genuela.

Gau hartan bertan, ahate lakatua afaltzen ari ginela, Milanek azaldu zidan programa berri baten lehen atalean parte hartzea onartu zuela, eta horretan sendo sinesten zuela.

Hedabideetako Izar bati eguneko 24 orduetan jarraitzea zen asmoa, ekitaldi handi baten bezperan. Produktorea egun batzuk lehenago jarri zen berarekin harremanetan eta gure ezkontzako prestaketekin saioa estreinatzeko aukera eskaini zion. Milanek onartu zuen. Ekipo txiki bat arduratuko zen kanpoko hartualdiez, eta berrogeita hamar bat kamera eta mikrofono jarriko ziren apartamentuan, bulegoan, kamerinoan eta gu joaten ginen leku guztietan. Programa gauero emititzeko zen, hogeita sei minutuko iraupenarekin, eta aurreko eguneko unerik onenak muntatuko ziren. Bigarren denboraldirako, hilabete gutxiko haurdun zegoen abeslari batek onartu egin zuen kontzeptua, eta erditu aurreko hiru asteetan filmatuko zuten. Milani galdetu nion ea Enrico Maciasen ilobak bere Lehen Jaunartzea egingo zuen; hori zoragarria izan zitekeela. Halaber, Milani galdetu nion ea benetan ari zen. Eskua masailean jarri eta baietz esan zidan.

Hurrengo larunbatean, joan egin nintzen.

Puska batzuk bildu nituen, nire etxeko giltzak poltsaren hondoan zeudela egiaztatu nuen.

Milan lo zegoen. Kopeta laztandu nion, lokiak, eta ohean eseri nintzen minutu batzuetan, hari begira.

Martin etorri zitzaidan burura. Bai, zaila da maitatu duzun norbait, oraindik maite zenuen norbait, uztea.

Hura lotan zegoela, Milan hain zen lasaia...begiratu nuen. Niregandik askatu zenean begiratu nion azken aldiz apartamentuari: larruzko besaulki zaharrak, ispilu marokoarrak, horma biluziak. Kalean, Milanen bufanda lotu nuen lepoan.

Metroa hartu Montparnasse geltokiraino, eta han, azkenean, abiadura handiko uhal garraiatzailearen gainean abiatu nintzen. Kartel batek desgaitasuna duten pertsonen, takoi altuak dituztenei edo tamaina handiko ekipajea zeramatenei debekatzen zien sartzea. Geldirik egotea eta barandari eustea gomendatzen zen.

Bertara igo, poltsa hartu eta korrika joan nintzen. Boz monotono eta autoritario batek, bozgorailuetatik oihartzun eginez, etengabe errepikatzen zuen:

"Oin lauak, oin lauak, oin lauak!"

Lehen aldiz iruditu zitzaidan nahiko zehatz antzematen nuela non zegoen nire grabitate-zentroa.

Lurreratu nintzen inertziak bultzatuta, ezin izan nuen saihestu nire aurrean normal zihoan gizona. Jiratu eta eskua luzatu zidan. Ilargixka batek apaindu zuen sudur-hegala, harri beltz txiki batek nola. Ahotsa baxua eta tinkoa zuen. Ezaguna egiten zitzaidan. Lehenago ere ikusi izan banu bezala sentitu nuen haren ondotik pasa bitartean. Segundo batzuk behar izan nituen azkenean ezagutzeko. Hilabete batzuk lehenago nire etxera "Stars"en ekipoarekin filmaketa baterako etorri zen soinu teknikaria zen. Nire harridura gogoratzen zuen, eta gero nire haserrea; egun hartan behintzat ondo pasatu zuten. Cabourgera joaten zen egun batzuk pasatzera, filmaketa artean. Arrebak apartamentu bat zeukan han, noizean behin uzten ziona. Jertse asko eta zira bat sartu zituen maletan, ekaitza zetorrelako.

Zutik geunden, maletak oinetan genituela. Irribarre inozoa zuen eta hotz zegoen. Berarekin joan nintekeen galdetu nion.

Harriturik, hasieran protesta keinu txiki bat egin zuen, baina gero iritziz aldatu zuen.

Une batez begiratu zidan, ezer esan gabe, eta gero galdetu zuen:

-Emma Pile, hori da zure benetako izena?

-Bai.

-Beno, zerbait esango dizut, Emma Pile, atsedean hartzera noa. Oso nekatuta nago eta ezin dut gehiago...

-Primeran iruditzen zait.

-Maleta hartu eta tren-geltokira joan ginen.